Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 24 январь 1973 йил, чоршанба ✦ № 20 (15.494). ✦ Баҳоси 2 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ФРАНЦИЯ ПРЕЗИДЕНТИ Ж. ПОМПИДУ БИЛАН УЧРАШУВИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми аъзоси ўрток Л. И. Брежневнинг Франция Республикаси Президенти Ж. Помпиду билан учрашуви якунларини кўриб чиқиб, ана шу учрашув чоғида ўртоқ Л. И. Брежнев қилган катта ва самарали ишни маъқулладилар.

Учрашув социал тузуми турлича бўлган давлатлар тинч-тотув яшаш принципининг янада барқарор бўлишига, Европада кескинликни юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлаш ишига ёрдам берди.

Учрашув ва қабул қилинган Совет—Франция ахбороти ҳар иккала давлат ўртасидаги дўстлик ҳамда бир-бирларини иззат-ҳурмат қилиш муносабатларининг янги далили бўлди. Бамаслаҳат иш кўриш ва ҳамкорлик сиёсати Совет — Франция муносабатларида доимий сиёсат бўлиб қолмоқда ва халқаро ҳаётда тобора катта салмоққа эга бўлмоқда, деб учрашув тўғрисидаги ахборотда айтилган фикр ана шу муносабатларнинг келажаги учун муҳим аҳамият касб этади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ж. Помпиду билан қилган суҳбатлари экономика, фан ва маданият соҳасида СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорликни янада кучайтиради. Ҳар икки мамлакат ўртасида савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий алоқалар узоқ муддатга мўлжалланган программаларининг имзоланиши юксак даражада келишиб олинган масалаларни мустаҳкамлайди ва рўёбга чиқаради.

Совет Иттифоқи билан Франциянинг Европада ва бутун дунёда кескинликни юмшатишга актив ёрдам беришга интилаётганликларини таъкидлаганликлари, Хельсинкида тайёргарлик юзасидан ўтказилаётган кўп томонлама маслаҳатлар умумий битимга тез орада олиб келиши ва кенгашнинг ўзи яқин ойларда чақирилиши учун қўлларидан келган ҳамма чораларни кўришга қатъий аҳд қилганликлари тўғрисидаги баёнотлари, — буларнинг ҳаммаси Европа хавфсизлиги учун курашаётган мамлакатларнинг сарфлаётган куч-ғайратларига қўшилаётган салмоқли ҳиссадир.

Вьетнамга қарши ҳарбий интервенцияни тўхтатишни ва Вьетнам проблемасини сиёсий жиҳатдан тез ҳал қилишни, Ҳинди-Хитой халқларининг ўз тақдирини ташқаридан ҳеч кимни аралаштирмай, мустақил белгилаш имкониятини таъминлашни ёқлаб ҳар икки мамлакатнинг қўшма ахборотда айтган баёноти катта аҳамият касб этди. Учрашув қатнашчилари Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчликни ўрнатиш мақсадида, БМТ Хавфсизлик Кенгаши резолюциясини амалга оширишга эришиш ҳақида келишиб олдилар.

Ўртоқ Брежневнинг Франция Президенти билан бўлган учрашув якунларини совет халқи чуқур мамнуният билан кутиб олди, бу учрашув жаҳон жамоатчилигини ғоят қизиқтириб унинг юксак баҳосига сазовор бўлди.

ФАН-ТЕХНИКА ЖАМИЯТЛАРИ IV БУТУНИТТИФОҚ СЪЕЗДИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети фан-техника жамиятлари IV Бутуниттифоқ съезди делегатларини — ўз билими, тажрибаси, маҳорати, ижодий ғайратини коммунизм қурилиши ишига сарфлаётган барча олимлар, халқ хўжалиги мутахассисларини, новатор ишчилар ва ишлаб чиқариш илғорларини қизғин ва самимий табриклайди.

Фан-техника жамиятлари совет фани ва техникасини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшди. Улар ўз фаолияти билан экономиканинг барча соҳаларини юксалтиришга, ишлаб чиқаришни техника жиҳатидан такомиллаштиришга актив ёрдам бердилар.

Ҳозир мамлакатимизда фан-техника революцияси ютуқларини социалистик хўжалик системасининг афзалликлари билан узвий боғлашдан иборат тарихий муҳим бир вазифа ҳал этиляпти. Бундай шароитда фан-техника жамиятларининг роли анча ошади. Фан-техника жамиятлари олимлар, мутахассислар, ишчилар, қишлоқ меҳнаткашлари меҳнатини ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишга, саноат ва қишлоқ хўжалигини юксак суръатлар билан ривожлантиришни таъминлашга яна ҳам мақбул тарзда йўллаш учун даъват этилган.

Фан-техника жамиятларининг бурчи—олимлар, инженерлар, техниклар, ишчиларнинг куч-ғайратини илмий тадқиқотлар, ихтиролар ва кашфиётларнинг натижаларини халқ хўжалигига жорий этишни ва улардан фойдаланишни бутун чоралар билан тезлаштиришга қаратишдан, илмий-тадқиқот ишларини кенгайтиришдан, шу жумладан, Ватанимиз табиий бойликларидан рационал фойдаланиш, инсон атроф-теварагидаги муҳитни муҳофаза қилиш каби муҳим проблемалар юзасидан илмий-тадқиқот ишларини кенгайтириш, бевосита корхоналарда инженерлик меҳнатини ташкил этишни такомиллаштириш, илм-фан билан ишлаб чиқаришнинг ижодий ҳамдўстлигини мустаҳкамлашдан иборатдир.

Совет олимлари, мутахассислари, ишлаб чиқариш новаторлари ва илғорлари маҳсулот сифатини оширишга, ҳозирги вақтда Ватанимиздаги ва жаҳон миқёсидаги ютуқлардан устун келувчи техника-иқтисодий кўрсаткичларига эга янги материал ва буюмлар яратишга катта эътибор беришлари лозим. Меҳнатни ташкил этиш, ишлаб чиқариш ва бошқаришни янада такомиллаштиришга, илғор технология, комплекс механизация ва автоматлаштиришни жорий этишга, қўл меҳнатини интенсив равишда машина зиммасига ўтказишга қаратилган ташкилий ва техникавий чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалда бажаришга ёрдам бермоқ зарур.

Ишлаб чиқариш резервларини излаб топиш ва улардан самарали фойдаланишда, моддий ва меҳнат ресурсларини янада рационал сарфлаш масалаларини ҳал этишда, машиналар, ускуналар, конструкцияларга сарфланадиган материалларни озайтириш, иккиламчи хом ашёни қайта ишлаш самарали методларини излаш, материал сарфининг прогрессив нормаларини жорий этишда фан-техника жамиятлари ҳали кўп иш қилишлари лозим.

Илм-фан ва ишлаб чиқариш ходимларини янгидан-янги ютуқлар сари ҳормай-толмай интилиш, меҳнатга ижодий муносабатда бўлиш, бир жойда қотиб қолишга муросасизлик руҳида тарбиялаш, олимлар, инженерлар, техникларнинг шахсий ижодий планларини ишлаб чиқиш ҳаракатини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаш — фан-техника жамиятларининг юксак вазифасидир. Фан-техника ва иқтисодий билимларни, илғор ишлаб чиқариш тажрибасини янада катта кўламда актив пропаганда қилиш, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар малакасини оширишда уларга мунтазам равишда ёрдам бериб туриш лозим.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети фан-техника жамиятлари IV Бутуниттифоқ съездининг делегатларига ишда катта-катта муваффақиятлар тилайди ва СССР фан-техника жамиятлари Ватан фани ва техникасининг тараққиёти учун, тўққизинчи беш йиллик планлари муваффақиятли бажарилиши учун янада активроқ кураш олиб борадилар, коммунизм моддий-техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Кекконенга қуйидаги мазмунда телеграмма йўлладилар:

Жаноб Президент, Финляндия Республикасининг Президенти лавозимидаги ваколатларингиз муддати узайтирилиши муносабати билан сидқидилдан самимий қутловларимизни қабул қилгайсиз.

Дўстлик ва яхши қўшничилик руҳида ривожланаётган Совет — — Финляндия муносабатлари бундан буён ҳам муттасил мустаҳкамланиб бораверишн учун кўп куч ва ғайрат сарфлаган Сиздек атоқли давлат арбобига Совет Иттифоқида чуқур иззат-ҳурмат ҳис-туйғулари билан қаралмоқда.

Биз мамлакатларимиз ўртасидаги ҳар томонлама алоқалар дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда тузилган Шартнома асосида мамлакатларимиз халқларининг фаровонлиги, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида ҳамма соҳаларда бундан буён ҳам муваффақиятли кенгайиб бораверади, деб ишонч билдирамиз.

СССР билан Финляндия ўртасида ҳамкорликнинг ғоят хилма-хил соҳаларида эришилган яхши натижалар бу ҳамкорлик ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципи ҳаётийлигига бундан буён ҳам яққол мисол бўлиб хизмат қилади, деб ишонишга негиз бўла олади.

Жаноб Президент, Сизга сиҳат-саломатлик ва Финляндия давлатининг бошлиғи юксак лавозимидаги фаолиятингизда янгидан-янги катта муваффақиятлар тилашга, шунингдек дўст фин халқига осойишталик ва равнақ тилаб энг яхши истакларимизни изҳор этишга рухсат бергайсиз».

(ТАСС).

А. Н. Косигин Румыния элчисини қабул қилди

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 22 январда Румыния Социалистик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Г. Бадрусни қабул қилди ва у билан суҳбатлашди. Суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

Фарғона области хўжаликларида қишлоқ хўжалик техникасини сифатли ремонт қилиб, кўклам экиш кампаниясига тайёрлаш ишлари авжида. Бу ишда, айниқса Охунбобоев райони «Узсельхозтехника» бирлашмасининг Марғилон бўлими устахонаси ремонтчилари жонбозлик кўрсатишяпти. Суратларда: Юқоридан пастга «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг слесари Акрам Абдуллаев, Раҳмат Омонов ва Абдувоҳид Мўминовлар иш устида.

А. Тўраев фотолари.

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЙИЛ РЕЖАЛАРИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1973 ЙИЛ ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН ОЛДИН БАЖАРИШГА ДОИР

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Тошкент области меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. 1972 йил давлат плани муддатидан олдин, 25 декабрда бажарилди. Меҳнат унумдорлигини ошириш плани ортиғи билан бажарилди. Саноат корхоналарининг коллективлари бултур планда ташқари 67,7 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилдилар. Қишлоқ хўжалик меҳнатчилари катта муваффақиятларга эришдилар. Область пахтакорлари Ватанга 402 минг тонна пахта бердилар. Область биринчи марта шу қадар кўп «оқ олтин» тайёрлаб берди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳамма турларини сотиш мажбурияти бажарилди.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили бўлган 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобакасини авж олдириш тўғрисида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ Касаба Союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг қарорига жавобан область меҳнаткашлари ўз зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар:

1973 йилнинг давлат планини саноат бўйича муддатидан олдин, 25 декабрда бажарамиз. Пландан ташқари 70 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарамиз, шу билан бирга ишлаб чиқариш ҳажмини 1972 йилдагига нисбатан 8 процент кўпайтиришни таъминлаймиз. Меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғини 1,5 баравар ошириб бажарамиз. Маҳсулот таннархини топшириқда белгиланганига қараганда 10 миллион сўм миқдорида камайтирамиз, пландан ташқари камида 15 миллион сўм фойда оламиз.

Область саноат корхоналарининг ходимлари 1973 йилда планга қўшимча равишда 26 минг тонна минерал ўғит, 18 минг тонна цемент, 2 минг квадрат метр ойна, 3,1 минг тонна пахта толаси ишлаб чиқариш, 100 минг тонна кўмир қазиб бериш мажбуриятини олади. Пландан ташқари 120 минг жуфт чарм пойафзал, 70 мингта трикотаж буюм, 200 мингта чинни идиш, 1,2 миллион шартли банка консерва, 400 минг сўмлик мебель тайёрлаб берамиз.

Ишлаб чиқаришни концентрациялаш ва ихтисослаштириш ишини давом эттирамиз. Бирлашмаларда, комбинатларда ва йириклаштирилган корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқаришни областда ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотининг умумий ҳажмига нисбатан 40 процентга етказамиз.

Машинасозлик корхоналарида янги техниканинг 120 тадан кўпроқ намунасини муддатидан олдин ишлаб чиқамиз ва тайёрлаб берамиз. Замонавий машиналар, ускуналар ва асбобларнинг 100 хилини, шу жумладан тўрт қаторли пахта териш машиналарини ва 90 сантиметрли қатор ораларида ишлашга мўлжалланган кўрак терувчи комбайнларни, янги йигириш-чийраш машиналарини саноатда ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз.

Фан ходимларининг ишлаб чиқариш билан ижодий ҳамдўстлигини мустаҳкамлаб, 1973 йилда газламаларнинг 160 та янги нусхаларини ҳамда пойафзал, кийим-кечак, трикотаж, чарм-галантерея буюмлари ва бошқа буюмларнинг 940 та янги моделини ишлаб чиқарамиз ва ўзлаштирамиз.

Маҳсулотларнинг 28 турини Давлат сифат белгисини олиш учун тақдим этамиз.

Область корхоналарини техника билан қайта қуроллантириш борасида мўлжаллаб қўйилган тадбирларнинг муддатидан олдин бажарилишини таъминлаймиз, 136 та автомат, ярим автомат, поток-механизациялашган ва конвейер линияларини жорий қиламиз.

5 минг тонна қора ва рангли металларни, 15 минг тонна шартли ёқилғини, 130 миллион киловатт-соат электр энергияни, 8 минг тонна цементни, 3,5 минг куб метр ёғоч ва тахтани тежаймиз. Рационализаторлар ва ихтирочиларнинг таклифларини амалга ошириш орқали 30 миллион сўм маблағни тежаб қоламиз.

Область қишлоқ хўжалик ходимлари беш йилликнинг учинчи йилида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлаштириш ва индустриялаштиришга доир чора ва тадбирларнинг кенг комплексини амалга ошириш ва йиллик топшириқларни муддатидан олдин бажариш, 400 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга сотиш, шу пахтанинг учдан икки қисмини машиналарда териб топшириш мажбуриятини оладилар.

Сабзавот экинлари ва шоли ҳосилдорлигини оширамиз, давлатга 300 минг тонна сабзавот ва 28 минг тонна шоли сотамиз. Суғориладиган ерларда бултурги бедапояларнинг ҳар бир гектаридан камида 140 центнер қуруқ беда, ҳар бир гектардан 400 центнер силос маккажўхори, 50 центнер маккажўхори дони, 600 центнер лавлаги оламиз ва чорвани ем-хашак билан тўлатўкис таъминлаймиз. Сигирлар туёғини кўпайтиришни давом эттирамиз. Колхоз ва совхозларда ҳар бир сигирдан 2550 килограммга етказиб сут соғиб оламиз, яъни ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутнинг миқдорини 1972 йилга нисбатан 200 килограмм кўпайтирамиз. Гўштга топширилаётган ҳар бир бош молнинг ўртача вазнини кўпайтириб, қорамолни 400 килограммга, чўчқани 115 килограммга ва қўйни 50 килограммга етказамиз. Пландан ташқари 24 процент кўп гўшт, 40 процент кўп сут, 38 процент кўп тухум сотамиз.

Область қурилиш ташкилотларининг ходимлари қурилиш-монтаж ишлари планини муддатидан олдин бажаришга, меҳнат унумдорлигини бир процент оширишга ва қурилиш-монтаж ишлари таннархини планда белгиланган топшириққа нисбатан 0,5 процент камайтиришга сўз берадилар. Ишга туширилаётган объектларнинг камида 75 процентини «аъло» ва «яхши» баҳолар билан фойдаланишга топширамиз.

Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбатини, Ангрендаги олтин ажратиб олиш фабрикасининг биринчи навбатини, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг, Тошкент трактор заводининг объектларини ва ишлаб чиқариш қувватларини муддатидан олдин фойдаланишга топширишни таъминлаймиз. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган корхоналарни илдам суръатлар билан қуришни таъминлаймиз. Олмалиқдаги рўзғор химияси заводида янги қувватлар, Ўзбекистон металлургия заводида сирланган идишлар тайёрлаб берадиган цехни ва Тошкент чинни заводининг янги цехларини 1973 йилда муддатидан олдин ишга туширамиз. Колхозлар ва совхозлар учун шаҳар қурилиш ташкилотларининг кучи билан 3,5 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб берамиз. 1973 йилги халқ хўжалик планида кўзда тутилган уй-жой ва маданий-маиший объектларни муддатидан олдин ишга туширишни таъминлаймиз. 34 минг квартирани газлаштирамиз, 239 километр газ шаҳобчалари ўтказамиз.

Темир йўл транспорти ходимлари юк ташиш ва меҳнат унумдорлигини ошириш борасида беш йиллик планда 1974 йил учун белгилаб қўйилган даражага 1973 йилда эришишни мўлжаллаб қўйдилар. Тепловозларнинг шу йилнинг охирги беш кунида тежалган ёқилғи билан ишлашини таъминлаймиз. Автомобиль транспорти ходимлари юк ташиш йиллик планини муддатидан олдин, 25 декабрда бажарадилар, пландан ташқари 2,1 миллион тонна халқ хўжалик юкларини ташиб берадилар. Йўл хўжаликларининг коллективлари қурилиш-монтаж ишлари йиллик планларини 23 декабрда тўла бажарадилар.

Савдо, умумий овқатланиш, маиший ва коммунал хизмати кўрсатиш ходимлари йиллик планни муддатидан олдин бажаришга сўз берадилар. Аҳолига пландан ташқари 11,4 миллион сўмлик мол сотилади: 45 миллион сўмликдан кўпроқ маиший хизмат кўрсатилади; ўз-ўзига хизмат кўрсатиш усулида ишлайдиган магазинлар ва ошхоналар анча кўпайтирилади.

* * *

Икки марта Ленин орденли Тошкент областининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетини ва Совет ҳукуматини ишонтириб шуни айтадиларки, тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили — 1973 йил Тошкент области меҳнаткашлари учун зарбдор меҳнат йили бўлади. Тошкент ва Иваново областлари меҳнатчиларининг кўп йиллик дўстлиги Совет давлати халқлари дўстлигининг ёрқин намунасидир. Область халқ хўжалиги барча тармоқларининг ходимлари Иваново области меҳнаткашларининг социалистик мусобақага чақирганлигини баланд руҳ билан қабул қиладилар ва Ўзбекистон ССР Сирдарё области меҳнаткашларини социалистик мусобақага чақирадилар.

Социалистик мажбуриятлар саноат, қурилиш, транспорт, алоқа, савдо, маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ва ташкилотларининг, колхозлар ва совхозларнинг коллективларида, Тошкент области меҳнаткашлари активининг йиғилишларида қабул қилинди.

ТАРАДДУД

ПАСТДАРҒОМ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Карл Маркс номли колхознинг Шомурод Тиловов бошлиқ бригадаси аъзолари ўтган йили 102 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан пахта топширган эди. Улар 1973 йилда ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар. Шу кунларда маҳаллий ўғит тўплаш, ирригация-мелиорация тармоқларини тартибга келтириш ишлари қизитиб юборилди.

Л. ЭРГАШЕВ.

ҲАММА ЭЪТИБОР—ҚИШЛОВГА

Яккабоғ районидаги «Авангард» давлат отчилик заводи чорвадорлари мамлакатга мўл-кўл арзон маҳсулотлар етказиб бераётир. Заводда 6 йил ҳар юз бош совлиқдан 130 тадан қўзи, 3,5 килограммдан жун, 300 тонна сут, 300 тонна гўшт, 9 минг донага яқин қоракўл тери топшириш мажбурияти олинган.

Чорвадорлар ваъдага вафо қилиш йўлида шу кеча-кундузда чорва қишловини намунали ўтказишяпти. Қишловга пухта тайёргарлик кўрилган. Чорва учун 7 минг тоннага яқин озуқа жамғарилган. 45 қўтон, 8 молхона, 2 паррандахона сифатли ремонтдан чиқарилган. Моллар яхши парвариш қилинаётганлиги туфайли қишдан семиз ва соғлом олиб чиқиляпти.

Қишловни муваффақиятли ўтказиш учун барча ишчи кучлари, транспорт воситалари сафарбар қилинаётир, чорвадорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхши йўлга қўйилган.

Ҳ. ТУРДИЕВ.

«ЛУНОХОД-2» ИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

ОЛИС КОСМИК АЛОҚА МАРКАЗИ, 22 январь. (ТАСС). Равшанлик денгизида ишлаётган ўзиюрар «Луноход-2» автомат аппарати билан 20 ва 21 январь кунлари навбатдаги радиоалоқа сеанслари ўтказилди.

Иш программасига мувофиқ, сеанслар вақтида илмий приборлар ишга солиниб, Луноходни Ой туни режимига тайёрлаш операциялари бажарилди.

Автомат аппарат турадиган жойни танлаш мақсадида у маневр қилдирилди, бунда жойнинг телефотометрик манзаралари ва телевизион тасвирларидан фойдаланилди.

Икки марта ўтказилган радиоалоқа сеансларида олинган телеметрия информацияси маълумотларига қараганда, автомат ўзиюрар лаборатория системалари ва илмий аппаратлари нормал ишлаб турибди. Приборлар бўлмасидаги ҳарорат ва босим белгиланган даражада турибди.

«Луноход-2» автомат аппаратининг Ой юзасидаги иши давом этмоқда.

КИТОБЛАР КЎРГАЗМАСИ

«Ўзбекистон» нашриётининг мажлислар залида мамлакатнинг марказий нашриётлари ва иттифоқдош республикаларнинг нашриётлари чиқарган китоблар кўргазмаси очилди. Бу ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ кўчма кўргазмаси ишининг якунловчи босқичидир. Бундан олдин кўргазма Болтиқ бўйи республикаларида, Грузия, Молдавия, Қозоғистон ва Қирғизистонда бўлди.

Стендларга марксизм-ленинизм классикларининг асарлари, КПСС XXIV съезди материаллари, СССРнинг олтин юбилейига бағишлаб чиқарилган китоблар бадиий адабиёт, фан ва техника масалаларига оид адабиёт, болалар ва ўсмирлар учун мўлжалланган адабиёт, санъат альбомлари кўплаб қўйилган. (ЎзТАГ).

Агрономлар семинари

«Ҳазорбоғ» совхози ўтган йил мавсумда 3500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан қарийб қирқ центнер пахта ҳосили йиғиштириб олди. Сурхондарё областидаги энг йирик хўжаликлардан бири бўлган бу совхозда минерал ўғитлардан юксак самарали фойдаланиш мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим омили бўлди. Бу ерда тупроқни ўғитлаш агрохимия лабораторияси мутахассислари тузган қатъий картограммага мувофиқ олиб борилмоқда. Фақат шунинг эвазигагина совхоз ҳар гектар ердан қўшимча суратда бир неча центнер пахта олмоқда.

«Ҳазорбоғ» совхозининг бош агрономи, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати А. Бобохонов минерал ўғитлардан фойдаланиш юзасидан Термизда бўлиб ўтган область семинари қатнашчилари ҳузурида нутқ сўзлаб, ана шулар ҳақида гапириб берди. Семинар ишида Сурхондарё областидаги колхоз ва совхозларнинг бош агрономлари, область ва район қишлоқ хўжалик мутахассислари иштирок этдилар. Семинарда Тошкентдан келган олимлар ва СОЮЗНИХИ область тажриба қишлоқ хўжалик станциясининг ходимлари доклад қилдилар. (ЎзТАГ).

ҚАДРЛИ ЧОРВАДОРЛАР!

✦ БИРОР БОШ ЧОРВА МОЛИНИНГ НОБУД БЎЛИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ. ЧОРВА ҚИШЛОВИНИ ЧИҚИМСИЗ ЎТКАЗИШ УЧУН ҲАММА КУЧ ВА ИМКОНИЯТЛАРНИ ИШГА СОЛИНГ.

✦ СОВЛИҚЛАРНИ, ҚЎЙ-ҚЎЗИЛАРНИ ВА ЁШ МОЛЛАРНИ АЛОҲИДА ТЎЙИМЛИ ОЗУҚАЛАР БИЛАН БОҚИНГ, ЕМ-ХАШАКНИ ТЕЖАБ-ТЕРГАБ САРФЛАЙЛИК.

✦ ҚИШЛОВ — ЧОРВАДОР УЧУН МУҲИМ СИНОВ. ҚИШ ЧИЛЛАСИДА ЧОРВАДОРНИНГ ИРОДАСИ СИНАЛАДИ.

Республикамизнинг илғор саноат корхоналарида ҳал қилувчи йил социалистик мусобақаси кенг қулоч ёймоқда. Илғор ишчилар ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олиб, 1973 йил план топшириқларини барвақт бажариш ниятида зўр ғайрат билан ишламоқдалар. Суратларда: (юқоридан) социалистик мусобақа пешқадамлари «Чирчиксельмаш» заводининг ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Стефан Чепеш, Тошкент трикотаж фирмасининг тўқувчиси Зина Расулова ва Тошкент ремонт-экскаватор заводи механика цехининг ишчиси Абдулла Муртазаевларни кўриб турибсиз. И. Глауберзон фотолари.

КАСАБА СОЮЗЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

ВЦСПСнинг учинчи пленуми

22 январда Союзлар уйининг Колонна залида ВЦСПСнинг учинчи пленуми ўз ишини бошлади. Пленум касаба союзларининг КПСС Марказий Комитети 1972 йил декабрь Пленумининг қарорларини бажариш соҳасидаги ишлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида» қилган докладида баён этилган вазифаларни ва 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани ташкил этишга доир масалаларни муҳокама қилади.

Пленумнинг ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари, министрлар, марказий ташкилот ва идораларнинг раҳбарлари қатнашмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВЦСПС раиси А. Н. Шелепин доклад қилди.

СССР юбилейи байрами, деди у, жаҳонда биринчи социалистик давлат улуғвор муваффақиятларининг, мамлакатимиздаги барча миллатлар меҳнаткашлари қардошларча бузилмас бирлигининг, бундан буён ҳам Коммунистик партия раҳбарлигида Ленин йўлидан коммунизм ғалабаси сари олға боришга қатъий қарор берганлигининг ёрқин намойишига айланди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг декабрь Пленумида сўзлаган нутқида ва унинг Кремлдаги Съездлар саройида ўтказилган тантанали мажлисда қилган докладида совет халқининг тўққизинчи беш йиллик планни бажаришда эришган муваффақиятлари яққол ва равшан кўрсатиб берилди, коммунистик қурилишнинг вазифалари ҳар томонлама ёритилди ва асослаб берилди.

Меҳнаткашлар ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладини кенг муҳокама қилиб, КПСС ва Совет ҳукуматининг ички ҳамда ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқулламоқдалар ва қизғин қўллаб-қувватламоқдалар, ички ва халқаро проблемаларни ленинча башорат, революцион жасорат ва зўр ғайрат-шижоат билан ҳал этаётган партиямиз Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси фаолиятига юксак баҳо бермоқдалар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев докладида таърифлаб берилган назарий хулосалар ва амалий вазифаларни совет касаба союзларининг, ҳар бир касаба союз ташкилоти фаолиятига, КПСС XXIV съезди ва совет касаба союзлари XV съездининг қарорларини муваффақиятли амалга ошириш соҳасидаги ҳамма ишларимизга асос қилиб олишимиз керак.

Сўнгра А. Н. Шелепин беш йилликнинг дастлабки икки йили якунларига тўхталиб ўтди ва учинчи йил топшириқлари зўр ғайрат билан ишлашни талаб этади, деб таъкидлади. У айтдики, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини кенг авж олдириш тўғрисида қабул қилган қарорда социалистик мусобақани ташкил этишнинг ленинча идеялари янада ривожлантирилди.

Совет кишилари, деди докладчи, партиянинг 1973 йилни зарбдор иш йилига айлантириш тўғрисидаги даъватини қизғин маъқулладилар. Кенг авж олиб кетган мусобақага етакчилик қилиш, мусобақани ташкил этиш соҳасида тўпланган тажрибадан тўлароқ фойдаланиш, СССР ташкил топган куннинг ярим асрлик юбилейи шарафига ўтказилган меҳнат вахтасида вужудга келган қимматли ташаббусни мустаҳкамлаш ва кучайтириш — Касаба союзлари Советлари ва комитетларининг, барча касаба союз ташкилотларининг бурчидир. Биз 1973 йилга мўлжалланган план топшириғини бажарибгина қолмай, балки бир қанча тармоқлар ва корхоналарда беш йилликнинг ўтган икки йили мобайнида тайёрланмай қолган маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва 1973 йилда КПСС XXIV съездининг Директиваларида кўзда тутилган марраларга ҳам эришмоғимиз лозим.

А. Н. Шелепин социалистик мусобақани ташкил этишда мавжуд камчиликларга тўхталиб, бундай деди: Касаба союзлари меҳнаткашларни 1973 йилда халқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан Коммунистик партия томонидан қўйилган вазифаларни ҳал қилишга сафарбар этиб, мусобақанинг боришидан ҳаммани хабардор қилиш, унинг натижаларини таққослаб кўриш ва тажрибани амалий равишда такрорлаш имкониятларини назарда тутишдан иборат ленинча принципларга доим амал қилишлари лозим.

«Социалистик мусобақа, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, — омманинг жонли ижоди бўлиб, илғорларни актив қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантиришнигина эмас, балки орқада қолган ёки етарли даражада ҳалол меҳнат қилмаётган кишиларни ҳам аниқ билиб олишни талаб этади. Бу ишни ҳамманинг кўз олдида ошкора бажариш керак, токи кишилар бутун куч-ғайратларини сарф қилиб ишлаётганларнигина эмас, балки хўжакўрсинга, қўл учи билан ишлаётганларни ҳам билиб олсинлар».

ВЦСПС, барча касаба союзларимиз, деб уқтириб ўтди докладчи, бу кўрсатмалардан амалий хулосалар чиқариб олишлари керак.

ВЦСПС Президиуми ВЦСПС ҳузурида социалистик мусобақа ва меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати проблемалари билан шуғулланувчи Бутуниттифоқ илмий советини тузиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайди. Мусобақа ва меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати масалаларига бағишлаб Бутуниттифоқ илмий-амалий конференция ўтказиш тўғрисидаги таклиф ҳам тақдим этилади.

Доклад юзасидан музокараларда Череповецк металлургия заводининг ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. И. Гуторов, Москва шаҳар касаба союзлари Советининг раиси, ВЦСПС Президиумининг аъзоси Л. В. Петров, Украина Касаба союзлари республика Советининг раиси, ВЦСПС Президиумининг аъзоси В. А. Сологуб ва бошқалар сўзга чиқдилар.

ВЦСПСнинг учинчи пленуми 23 январда ўз ишини давом эттирди. (ТАСС).

УРУҒЧИЛИК — БОШ МАСАЛА

Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида зиммага олинган юксак мажбуриятларни шараф билан бажаришнинг асосий омилларидан бири-вилтга чидамли ва юқори ҳосилли пахта уруғликларини танлаш ва деҳқончиликка татбиқ этиш ҳамда уруғлик фондининг сифатини оширишдир.

Селекционер олимларимиз пахтанинг ажойиб уруғларини яратиш билан деҳқонларнинг самимий олқишларига сазовар бўлдилар. Бу йил «Тошкент» навли чигитлар 1 миллион 200 минг гектар майдонни эгаллайди. Қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, мутахассислар халқ хўжалиги учун ғоят қимматли бўлган янги пахта навларининг ва фойдали янгиликларни қўллаб-қувватлашлари, ҳар гектар пахта майдонидан энг юқори ҳосил олинишига эришишлари керак.

Шу билан бир қаторда бу йил экиладиган ҳамма чигитнинг юқори сифатли бўлиши ва кўкламги экиш даврига қадар яхши сақланишига эришмоқ керак. Тажрибадан шу нарса маълумки, сифатли тайёрланган юқори сортли уруғлик оғир об-ҳаво шароитларида ҳам мўл ҳосил бера олади. Андижон, Қашқадарё, Бухоро, Хоразм ва Фарғона областларининг илғор хўжаликлари ва пахта заводлари коллективларининг иш тажрибалари буни тасдиқлаб келмоқда. Бу областларда, қоидага кўра, пахта далаларида экишга мўлжалланган олий стандартнинг учинчи репродукциясидан паст бўлмаган уруғликдан фойдаланиб келинмоқда. Бу эса яхши натижалар бермоқда.

Маълумки, ўтган 1972 йилнинг оғир об-ҳаво шароити ҳосилнинг бирмунча кеч етилишига сабаб бўлди. Бу эса, бир қисм уруғликнинг маълум даражада паст сифатли бўлишига олиб келди. Шуни ҳисобга олган ҳолда уруғлик чигитни тозалаш ва тайёрлашга энг муҳим иш сифатида қаралмоғи керак.

Уруғлик чигитни тозалашда уни заҳалантирмаслик учун қабул қилинган технологияга қатъий риоя қилиш талаб этилади. Заҳаланган уруғлик ноқулай об-ҳаво шароитларига ва турли ғўза касалликларига чидамсиз бўлади. Сифатсиз уруғликнинг ердан униб чиқиши кечикади, кўчатлар эса сийрак ва заиф бўлиб, ўз навбатида далаларда қийғос яшил квадратларнинг ҳосил бўлишига ва ҳосилдорликнинг ошишига тўсқинлик қилади. Заҳаланган чигит уруғликни тозалаш қоидаси бузилганлигининг биринчи белгисидир. Кўпинча пахта ғарамларини бузувчи ва тозаловчи ҳамда жинлаш ва линтерлаш механизмларидан нотўғри фойдаланиш натижасида уруғлик заҳаланади. Худди шу сабаблар билан бир қатор пахта заводларида уруғлик чигитнинг майдаланиб кетишига йўл қўйилган.

Зирабулоқ пахта заводида 3611 тонна, Самарқандда 877 тонна, Чустда 907 тонна ана шундай сифатсиз уруғлик ишлаб чиқарилишига йўл қўйилган. Бундай сифатсиз ишларга чек қўйиш учун пахта заводларида технологик ускуналарни қатъий режимда ишлатиш ва унинг устидан инженер-техник ходимлар назоратини кучайтириш талаб қилинади.

Уруғликни экишга тайёрлашда уни зарарсизлантириш муҳим агротехник тадбирлардан биридир. 1972 йилда республиканинг бир қатор районларида уруғликни дорилашга эътиборнинг сусайгани оқибатида ғўзанинг гоммоз касаллиги, айрим районларда эса илдиз чириш касаллиги кенг тарқалди. Ўтган йили баъзи жойларда дориланмаган ва сифатсиз дориланган уруғликлардан экилганлиги ҳам маълум бўлди. Жумладан, Андижон область Хўжаобод районининг хўжаликларида 9600 гектар майдонда ғўзалар гоммоз касаллигига учради. Бунга Сўфиқишлоқ пахта заводидаги масъул ўртоқларнинг эътиборсизлиги сабаб бўлди. Бу ерда бир тонна уруғлик чигитни дорилаш учун 7 килограмм ўрнига 4,4 килограмм ТХФМ препарати ишлатилган натижада уруғлик чигит етарли дориланмай қолган.

Эндиликда Андижон областида уруғлик чигитни дорилаш устидан қатъий контроль ўрнатилди. Ҳар бир дорилаш пунктида пахта заводининг катта агрономи ва агроном-энтомологдан иборат икки мутахассис ҳар куни дорилашнинг технологик жараёнини қатъий кузатиб боради ва зарарли химикатларнинг ишлатилган меъёрини журналга қайд этади. Андижонликларнинг бу ибратли тажрибасини республика пахта заводларида кенг ёйса арзийди.

Уруғлик чигитни илдиз чириш касаллигига қарши ТМТД препарати билан дорилаш ишларини бевосита колхоз ва совхозларда ўтказиш мумкин. Бунинг учун хўжаликларда махсус дорилаш пунктлари ташкил этилади. Уруғликни дорилаш учун шундай усул қўлланилади: чигит қоплардан ерга 10-15 см қалинликда тўкилади. Сўнгра чигит устидан тенг меъёрда дори сепиб чиқилади ва аралаштириб турилади. Бир тонна чигитни дорилаш учун 12 килограмм ТМТД препарати керак бўлади.

Республикамиз пахтакорлари беш йилликнинг учинчи йилида улкан марраларни кўзлаб юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилмоқдалар. Уруғлик фондини ўз вақтида ва сифатли тайёрлаш пахтачиликдаги ютуқларимизнинг биринчи шартидир. Сифатли уруғ-мўл ҳосил гаровидир.

М. ЛЯЦКИЙ,
К. КУРОЧКИН,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агрономлар.

ТУРКМАНИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ МАЖБУРИЯТЛАРИ

АШХОБОД, (ТАСС мухбири). Туркманистоннинг саноат корхоналари, транспорт ва алоқа органларида, жуда кўп қурилишларида беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақа кенгайиб бормоқда. Партия-хўжалик активининг Ашхободда бўлиб ўтган республика йиғилиши қатнашчилари мусобақани янада авж олдириш ва ташкил қилишни яхшилаш тадбирларини ҳар томонлама муҳокама қилиб, резервлардан тўлароқ фойдаланиш йўлларини белгиладилар.

Коллективлар қабул қилган оширилган мажбуриятлар якдиллик билан маъқулланди. Маҳсулотни реализация қилиш ва энг муҳим буюмларнинг кўпчилик турларини ишлаб чиқариш йиллик программасини муддатидан илгари, 27 декабрда бажаришга, қўшимча равишда 41 минг тонна нефть, 80 миллион куб метр табиий газ қазиб чиқаришга, 10 минг тонна аммонийлашган суперфосфат, бир минг тонна олтингугурт кислотаси, 10 тонна пахта толаси, градерня учун 20 та кучли вентилятор ишлаб чиқаришга қарор қилинди.

Мусобақа шартларида халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш кўзда тутилади. Планга қўшимча суратда 6 минг метр жун газлама ва 100 минг метр шойи газлама, трикотаждан тўқилган 22 минг дона буюм ишлаб чиқариш мўлжаллаб қўйилди.

Буларнинг ҳаммасига, асосан, меҳнат унумдорлигини ошириш ва ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш йўли билан эришишга қарор қилинди. Бир йил ичида 33 та автомат ва механизациялашган линияни ишга тушириш, ўнлаб янги технология жараёнларини ўзлаштириш, 530 та серунум ускуна ўрнатиш белгилаб қўйилди.

ССР ИТТИФОҚИ 50 ЙИЛЛИГИ МАТЕРИАЛЛАРИНИ ЧУҚУР ЎРГАНАЙЛИК

ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги байрами мамлакатимизнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида муҳим босқич, халқаро майдонда катта аҳамиятга молик воқеа бўлди. Бу байрам марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми, СССР халқларининг қардошларча дўстлиги идеялари тантана қилганлигини, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг жипслиги ўсиб бораётганлигини яққол кўрсатувчи намойишга айланди, партия билан халқнинг бузилмас бирлиги юбилей тантаналарида янада яққол намоён бўлди, бу тантаналар ленинча бунёдкорлик руҳи билан, КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга оширишда, коммунистик қурилишда янгидан-янги ғалабаларни қўлга киритишга аҳд қилиш руҳи билан суғорилган эди. СССРнинг 50 йиллиги муносабати билан партиянинг омма ўртасидаги бутун ташкилотчилик ва сиёсий ишлари анча юксак даражага кўтарилди. Мамлакатнинг ғоявий ҳаёти чуқур мазмунли бўлиб қолди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида»ги докладида Коммунистик партиянинг Совет Иттифоқини ташкил этиш ва мустаҳкамлаш, ривож топган социалистик жамиятни барпо этиш соҳасидаги буюк назарий, сиёсий ва ташкилотчилик ишлари ҳар томонлама кўрсатиб берилди. Мамлакатимиз эришган жаҳоншумул тарихий муваффақиятларнинг якунлари тўпланди ва мамлакатимизнинг бундан буёнги тараққиёт истиқболлари белгиланди. СССРнинг социализм ва коммунизм қурилишидаги тажрибасининг халқаро аҳамияти аниқ-равшан баён қилинди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлиси ҳужжатлари ва материалларида баён этилган ғоявий-назарий қоидалар ва сиёсий хулосаларни кенг пропаганда қилиш ва коммунистларнинг, барча меҳнаткашларнинг ана шу қоида ва хулосаларни чуқур ўрганиб олишларини таъминлаш — партия ташкилотларининг бурчидир.

Юбилей ҳужжатларини пропаганда қилиш ва ўрганиш КПСС Марказий Комитетининг декабрь пленумида қўйилган вазифаларни, — бутун хўжалик ишини такомиллаштириш, халқ хўжалигини планлаштиришни, экономикага раҳбарлик қилиш услуби ва методларини тубдан яхшилаш, беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили планини муваффақиятли бажариш учун курашда омманинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини янада ошириш вазифаларини ҳал этишга хизмат қилмоғи керак.

Партия ташкилотлари юксак меҳнат унумдорлиги ва маҳсулотнинг сифати учун, моддий ресурсларни ва иш вақтини тежаш учун кураш ҳар бир совет кишисининг иши бўлиб қолишига ташкилотчилик ва сиёсий ишларнинг ҳамма воситалари билан ёрдам беришлари лозим. Умумхалқ социалистик мусобақасида мусобақадошликнинг ижодий руҳини, чинакам меҳнат рақобати руҳини қарор топтириш зарур. Социализмга ёт бўлган сарқитларга қарши — меҳнатга ҳалол муносабатда бўлмаслик, бўшашувчилик, интизомсизлик, юлғичликка қарши, социалистик жамиятда яшаш нормаларини ҳар қандай тарзда бузишга қарши қатъий кураш олиб борилиши лозим.

КПСС — ленинчи интернационалистлар партияси бўлиб, оммани социалистик интернационализм ва совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш ишига ҳамиша катта эътибор бериб келди ва эътибор бермоқда. Совет кишиларининг интернационал онгини бундан буён ҳам сабот-матонат билан юксалтира бориш, халқларнинг тарихи ва маданиятига изчил синфий, қатъиян илмий, ёндошишни амалда рўёбга чиқариш, миллатчиликнинг кўринишларига қарши курашиш, миллатчилик сарқитларини ташқаридан авж олдиришга интилаётган буржуа идеологларининг кирдикорларини кескин фош қилиб ташлаш лозим.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг КПСС XXIV съезди илгари сурган тинчлик программасини амалга ошириш соҳасидаги фаолиятини ҳар томонлама ёритиш жаҳондаги тарихий ўзгаришларда Совет Иттифоқининг, унинг халқаро сиёсатининг ҳал қилувчи ролини очиқ кўрсатиб бериш — СССР 50 йиллигига бағишланган тантанали мажлис материалларини пропаганда қилишда энг муҳим ўрин олиши керак.

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида»ги докладни, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг «Совет халқига, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқидаги барча миллат меҳнаткашларига» Мурожаатини ва юбилейга доир бошқа материалларни чуқур пропаганда қилиш, уларни ижодий ўрганиш ва меҳнаткашларга кенг тушунтириб беришни энг муҳим ғоявий-сиёсий вазифа деб, умумпартиявий иш деб қараш лозим. Бу вазифани амалга оширишда ғоявий-тарбиявий ишнинг ҳамма воситаларидан — пропаганда ва агитациядан, матбуот, телевидение, радио, адабиёт ва санъатдан, маданий-оқартув муассасаларидан фойдаланиш зарур.

Бу ишни уюшқоқлик билан юксак ғоявий савияда, практика билан маҳкам боғлаб олиб бориш, энг малакали кадрларни бу ишга жалб этиш муҳимдир. Юбилей мажлисининг материалларини тушунтириб бериш партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик органларидаги барча раҳбар кадрларнинг, халқ хўжалиги мутахассислари, илмий ва ижодий зиёлиларнинг ғоят муҳим иши бўлиб қолмоғи керак.

Лекторийлар, кинолекторийлар шоҳобчаларини кенгайтириш, ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида баён қилинган актуал проблемалар юзасидан тематик кечалар, савол-жавоб кечалари, назарий ва илмий-амалий конференцияларни уюштириш зарур. КПССнинг миллий сиёсати, мамлакатнинг социал-иқтисодий тараққиёти, партиянинг ташқи ва ички сиёсатига доир актуал масалалар хусусида лекциялар ташкил этиш жуда мақбул ишдир.

Партия ва комсомол сиёсий ўқувининг, меҳнаткашларга иқтисодий таълим беришнинг ҳамма бўғинларида, пропаганданинг оммавий формаларида юбилей тантанали мажлиси материалларини ўрганиб чиқиш ташкил этилмоқда. КПСС тарихи, илмий коммунизм, философия, сиёсий иқтисод ва бошқа ижтимоий-сиёсий фанлар юзасидан тузилган ўқув планларига тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритилмоқда. Сиёсий, иқтисодий таълим ва комсомол ўқувининг ҳамда оммавий пропаганданинг ҳамма формаларида қўшимча машғулотлар ўтказиш тавсия этилади.

Партия ва комсомол сиёсий ўқуви системасида СССР 50 йиллигига доир материалларни ўрганиш соҳасидаги ишларни кенг кўламда кучайтириб юборишдан олдин пропагандист кадрларни собитқадамлик билан тайёрлаш, уларни зарур методик материаллар билан таъминлаш лозим. Шу мақсадда пропагандистларнинг навбатдаги семинарлари ва махсус семинарларида тавсия этилган мавзулар юзасидан ўтказиладиган сиёсий машғулотларнинг мазмуни ҳамда методикаси масалаларини қараб чиқиш, партия, совет ва хўжалик органлари раҳбарларининг пропагандистлар ҳузурида доклад ва лекция ўқишларини ташкил этиш муҳимдир.

Пропагандист группалари, лекторлар, докладчилар, сиёсий ахборотчилар, агитаторларнинг ишларини пухта уюштириш, уларни зарур материаллар, методик қўлланмалар, кўргазмали қўлланмалар билан таъминлаш, инструктаж ва семинарлар ўтказиш лозим.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида таърифлаб берилган назарий хулосалар ва амалий вазифаларни, партиянинг ички ва ташқи сиёсати масалаларини, КПССнинг коммунизм қуришдаги роли ўсиб бораётганлигини, ишчилар синфининг социалистик жамиятдаги етакчилик ролини, СССРда миллий масаланинг ҳал этилишини ва миллий муносабатларни ривожлантириш истиқболларини кенг ёритиш — марказий ва маҳаллий газеталар, журналлар, нашриётлар, телевидение ва радио редакцияларининг бурчидир. Партия ва халқнинг ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, капитал қурилишни яхши йўлга қўйиш, социалистик мусобақани янада ривожлантириш, меҳнат интизоми ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш, планлаштиришни ва бошқаришнинг бутун системасини такомиллаштириш, меҳнаткашларнинг ижтимоий онгини тарбиялаб ўстириш, коммунистик ахлоқ нормаларини қарор топтириш учун олиб бораётган курашини ҳар томонлама кўрсатиб бериш зарур.

Матбуот, телевидение ва радио КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорлари қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисида, совет кишиларининг беш йиллик ҳал қилувчи учинчи йили планларини бажариш соҳасидаги фидокорона меҳнати тўғрисида меҳнаткашларга кенг ва оператив ахборот бериб туришлари лозим.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртларида, умумий таълим мактабларида ва ҳунар-техника билим юртларида юбилей материалларини ўрганишни ташкил этиш керак.

Фан ходимлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Олимларнинг диққат эътиборини бундан буён ҳам мамлакатимизда коммунизм қурилиши проблемаларини, совет жамиятининг социал-сиёсий тараққиёти, фан-техника революцияси, экономикани бошқаришни такомиллаштириш ва унинг самарадорлигини ошириш, фаннинг ишлаб чиқариш билан алоқаларини янада мустаҳкамлаш проблемаларини ишлаб чиқишга қаратиш лозим.

Ижодий союзлар адабиёт ва санъат арбобларининг ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва зиёлиларнинг қаҳрамонона меҳнатини, ленинча миллий сиёсатнинг тантанасини, мамлакатнинг экономика ва маданият соҳасида эришган буюк муваффақиятларини акс эттирадиган юксак бадиий асарлар яратиш йўлидаги ҳаракатларини актив қўллаб-қувватлашлари лозим.

Коммунистик партия бутун ғоявий-тарбиявий иш соҳасида бўлганидек юбилей материалларини пропаганда қилишда ҳам меҳнаткашларнинг оммавий ташкилотлари — касаба союзлари, комсомол, «Билим» жамияти, илмий-техника жамиятлари ва бошқа ташкилотларнинг ижодий ташаббусига таянади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев партиянинг ғоявий-сиёсий иши аҳамиятини таъкидлаб, бундай деган эди: «Коммунистларнинг ва умуман жамиятимиз ҳамма онгли гражданларининг буюк устунлиги шундан иборатки, улар ижтимоий ривожланиш моҳияти ва йўналишини яхши тушунадилар, мамлакатимиз ўз олдига қўйган мақсадларни ва биз бораётган йўлларни равшан кўриб турибдилар. Ана шу тушунчани, ўзларининг ана шу ғоявий эътиқодини, ўз қалбларининг олижаноб алангасини ҳар бир совет кишисининг мулкига айлантириш ана шу илғор кучларнинг шон-шараф бурчидир!»

Партиянинг ғоявий-тарбиявий ишини янада юксак даражага кўтариш — КПСС XXIV съезди қўйган тарихий вазифаларни муваффақиятли бажариш гаровидир.

(«ПРАВДА», 23 январь).

МАЛАКА ОШИРМОҚДАЛАР

Тошкент қишлоқ хўжалик институтида республикамиздаги колхоз раислари, совхоз директорлари ҳамда район қишлоқ хўжалик бошқармалари бошлиқларидан 210 киши малака оширмоқда.

Машғулотда республикамизнинг таниқли олимлари ва қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари ўртоқ Уркунбоев, СоюзНИХИдан қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Г. Гольберг лекция ўқимоқдалар.

Хўжалик раҳбарлари назарий билимлар билан бир қаторда, республикамиздаги Селекция ва уруғчилик институтида, Ўзбекистон Фанлар академиясининг экспериментал биология институтида бўлдилар. Улар Шредер номли Узумчилик ва боғдорчилик илмий тадқиқот институтида, Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида ҳам бўладилар.

А. РАҲИМОВ.

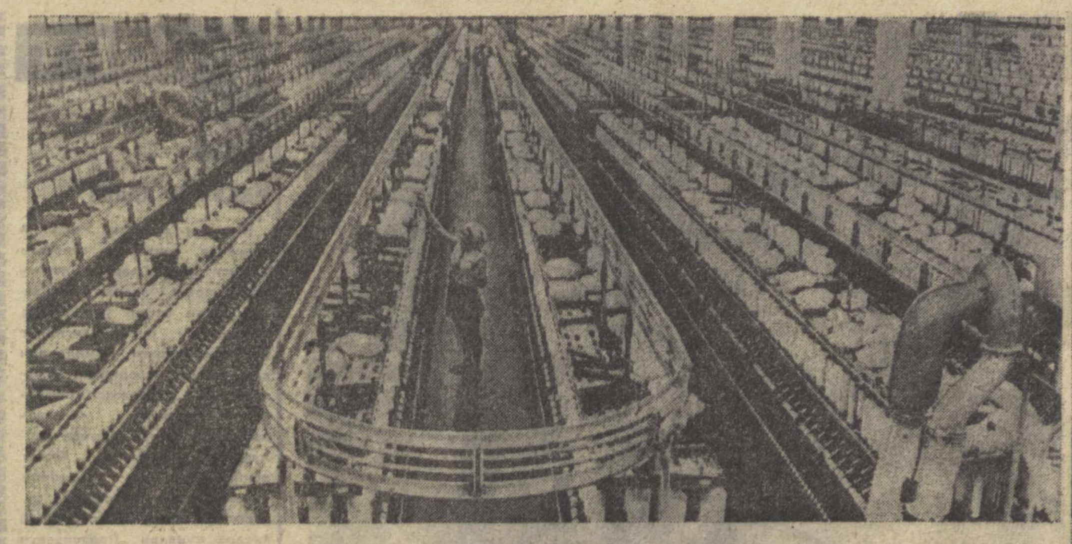

В. И. Ленин номли Глухово ип-йигирув комбинати Иттифоқимиз енгил саноатида йирик корхоналардан бири. Корхона коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни йил сайин кўпайтириш билан бирга, ишлаб чиқаришнинг меҳнат шароити оғир участкаларини механизмлар билан алмаштириб бормоқдалар. Яқинда комбинат қўйнида янги ип-йигирув фабрикаси ишга тушди. Фабриканинг барча цехлари битта улкан бинога жойлашган. Эндиликда фабрикада ҳар йили 10 минг тоннадан зиёд бир ипли ва калаваланган ип, шунингдек, 139 миллион шартли бирликдаги ғалтак ип ишлаб чиқарилади. Ҳал қилувчи йил социалистик мусобақасига қўшилган комбинат коллективи айни кунларда беш йиллик план топшириқларини барвақт уддалаш учун меҳнат қиляпти. Суратда: (чапдан) янги фабриканинг йигирув цехи. Унгда эса тароқлаш цехининг комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари: Н. Мингазова, Н. Сидорова, М. Гуляева, В. Давидова ва Т. Тачковалар. Мусобақадош қизлар йиллик планни 11 ойда бажаришга аҳд қилишган.

А. Хрунов фотоси.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ИЖОДКОРЛАРИ

Мамлакатдаги илмий-техника жамиятларининг IV съезди шу йил 24 январдан 26 январгача Москвада ўтказилади. Шу воқеа арафасида СССР ИЛМИЙ-ТЕХНИКА ЖАМИЯТЛАРИ БУТУНИТТИФОҚ СОВЕТИНИНГ РАИСИ, АКАДЕМИК А. Ю. ИШЛИНСКИЙ беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида жамият олдида турган вазифаларни ҳал этишга ва фан-техника тараққиётини тезлаштиришга совет олимлари, инженерлари ва техниклари қўшаётган ҳисса тўғрисида ТАСС мухбири А. Строгановга ҳикоя қилиб берди.

— «Фан ва техника тараққиёти, — деди Л. И. Брежнев КПСС XXIV съездида, — коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтирувчи асосий воситадир». КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари фан ва техника революциясининг муваффақиятларини социалистик хўжалик системасининг афзалликлари билан узвий равишда боғлаш зарурлигини уқтириб ўтди. Мамлакат меҳнаткашлари бу тарихий муҳим вазифани муваффақиятли ҳал этмоқдалар.

Бу муҳим ишда СССР илмий-техника жамиятларининг роли катта. Бу жамиятлар олти миллион нафар олим, инженер, қишлоқ хўжалик мутахассислари, техниклар ва ишлаб чиқаришнинг новатор ишчиларини ўз сафларида бирлаштириб турибди. Илмий тадқиқот институтларида, лойиҳалаш ва конструкторлик ташкилотларида, барча заводлар ва фабрикаларда, колхозлар ва совхозларда, транспорт корхоналарида, шахталар ва промислоларда 23 та тармоқ жамиятларининг юз мингта бошланғич ташкилотлари тузилган. Ленин номидаги Магнитогорск металлургия комбинати, Кременчуг автомобиль заводи, Белоруссия ССРдаги 10-қурилиш тресги, Ленинграддаги «Светлана» бирлашмаси ва бошқа жуда кўп корхоналар ва ташкилотларнинг бошланғич ташкилотлари муваффақиятли ишлаб турибди. Улар фан ва техника тараққиёти суръатларини тезлаштиришга, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишга, коммунистик қурилишнинг энг актуал вазифаларини ҳал этишга анча ҳисса қўшмоқдалар.

Илмий-техника жамиятларининг бошланғич ташкилотлари, уларнинг ижодий бирлашмалари Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги ва партия XXIV съезди шарафига олган мажбуриятларни муваффақиятли бажариб, тайёрлаб берган тавсиялар ва таклифларнинг халқ хўжалигида амалга оширилиши тўрт миллиард сўмдан кўпроқ маблағни тежашга имкон берди. ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллик юбилейигача, 1,4 миллиард сўм тежалди.

Фан-техника тараққиётини тезлаштириш учун кураш илмий-техника жамиятларининг асосий йўналишларидан биридир. Шуни уқтириб ўтмоқчиманки, бундан олдинги йиллик планлардан фарқли равишда мамлакатнинг 1973 йилги халқ хўжалик планида фан ва техника муваффақиятларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш топшириқлари анча кўпайтирилди. Жумладан, саноатда машиналар ва ускуналарнинг, асбоблар ва материалларнинг 500 дан кўпроқ янги энг муҳим турлари ўзлаштирилиши, 1971—1972 йилларда ишлаб чиқаришга қабул қилинган буюмлардан 700 дан кўпроқ хилининг ишлаб чиқарилиши кенгайтирилиши лозим. Ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштиришда 600 дан кўпроқ топшириқни амалга ошириш мўлжаллаб қўйилди. 480 та, ёки бултургига қараганда чамаси икки баравар кўп автоматлаштирилган бошқарув системалари жорий қилинади. Саноат маҳсулоти таннархини 2,6 миллиард сўм пасайтиришга ва саноатда ишчи кучини 900 минг нафар чамаси тежашни таъминлашга имкон берадиган мана шу тадбирларни амалга оширишда жамиятларимизнинг аъзолари муҳим роль ўйнашлари лозим.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ Касаба Союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитети қарорида уқтириб ўтилганидек, 1973 йилда мусобақа қатнашчиларининг куч ва ғайрати экономикани ривожлантиришнинг ҳал қилувчи омили бўлган меҳнат унумдорлигини тўхтовсиз оширишга қаратилиши лозим. Янги техника негизида асосий ва кўмакчи ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаштириш ва автоматлаштириш, меҳнатнинг ташкил этилишини илмий асосда такомиллаштириш, қўл кучи билан бажариладиган ва оғир ишларни камайтириш бу вазифани ҳал этишнинг муҳим воситасидир.

Шу жиҳатдан қараганда, Латвия илмий-техника жамиятлари совети тўплаган тажриба диққатга сазовордир. Республика корхоналарида қўл меҳнати билан бажариладиган операцияларнинг ҳаммаси ҳисобга олиниб, бу ишларни механизациялаштириш учун 2,5 мингтадан кўпроқ топшириқ белгилаб берилди. Сермеҳнат ишларни механизациялаштиришга қаратилган йўллар, воситалар ва вазифани бажариш муддатлари аниқ кўрсатиб берилди. Илмий-техника жамиятлари аъзолари мана шундай аниқ мақсадни олдиларига қўйиб иш олиб борганликлари натижасида республика корхоналарида қўл кучи билан бажариладиган ишлар икки йилнинг ўзида учдан бир ҳисса камайтирилди, беш йилликнинг охиригача эса бу рақам 75 процентга етказилади. Илмий-техника жамиятлари Бутуниттифоқ Советининг Президиуми бу тажрибани диққат билан ўрганиб чиқиб, уни жамиятларимизнинг Советларига ва правлениеларига тавсия қилди. Илмий-техника жамиятининг ташкилотлари, барча инженер-техник ходимлар ишлаб чиқаришдаги қўл меҳнатини механизациялаштириш учун курашни кенг авж олдиришлари зарур.

Буюмларнинг сифатини ошириш, прогрессив стандартларни жорий қилиш Бутуниттифоқ Совети ва жамиятларнинг ҳар доим диққат марказида турибди. Биз лойиҳалашнинг ва маҳсулотларни тайёрлашнинг сифатини оширишга қаратилган проблемаларнинг бутун комплексини ҳал этиш билан шуғулланмоқдамиз. Техникавий контролни такомиллаштириш, тармоқ бўйича ва комплекс стандартлаштиришни ривожлантириш сингари муҳим масалаларга доир таклифлар ишлаб чиқилди. Маҳсулот сифатини бошқариб туришнинг статистик методларини жорий қилиш тажрибаси, материалларнинг чидамлилигини ошириш тажрибаси ва шу каби бошқа тажрибалар ёйилмоқда. Масалан, Ярославлда мотор заводининг илмий-техника жамоатчилиги илмий-техника жамиятининг секциялари ва бирлашмалари билан биргаликда иш олиб бориб, двигателнинг энг заиф жойларини аниқлаб олишга, моторларнинг ишлаш муддатини олти минг соатдан саккиз минг соатга етказишга имкон берадиган самарали чораларни белгилаш ва амалга оширишга ёрдам берди. Завод коллективининг бу соҳада қилган катта иши СССР Давлат мукофоти билан тақдирланди ва КПСС Марказий Комитетининг «Ярославлдаги «Автодизель» бирлашмаси ва Кременчуг автомобиль заводи партия ташкилотлари ва коллективларининг двигателлар сифатини ва моторесурсни ошириш ҳамда юк автомобилларининг юриш муддатини кўпайтириш борасидаги ишлари тўғрисида» қабул қилган қарорида Ярославль заводининг бу соҳадаги ишига яхши баҳо берилди.

Хом ашёни, материалларни, электр энергияни, ёқилғини ҳар томонлама тежаш учун кураш беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида янада кенгайтирилиши зарур. Илмий-техника жамиятлари аъзоларининг куч ва ғайрати биринчи галда буюмларни ясаш учун сарф бўладиган материалларнинг миқдорини камайтиришга, ёғочдан тағин ҳам самаралироқ фойдаланишга, иккиламчи хом ашёни қайта ишлашга, материаллар сарфлашнинг прогрессив нормаларини жорий этишга қаратилиши лозим. Чунончи, Қуёш энергиясидан фойдаланишни яхшилаш масалаларига кўпроқ эътибор бериш керак. Илмий-техника жамиятлари Бутуниттифоқ Советининг гелиотехника билан шуғулланувчи комиссияси қилган ҳисобларга қараганда, Қуёш энергияси ёрдамида сув иситиб берадиган ва уйларни иситадиган аппаратларни жорий қилишнинг ўзигина ҳар йили қирқ миллион тоннага яқин ёқилғини тежашга имкон беради.

Мамлакатдаги илмий-техника жамиятларининг деярли ҳаммаси қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга ҳисса қўшмоқда. Қишлоқ учун янги техника яратишга ва уни ўзлаштиришга, картошка ва сабзавотларнинг нобуд бўлишини камайтиришга, чорвачиликдаги ишларни комплекс механизациялашга доир таклифлар шу жамиятлар ёрдами билан ишлаб чиқилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг қўшма тантанали мажлисида қилган докладида ўртоқ Л. И. Брежнев экономиканинг самарадорлигини оширишда чинакам бурилиш ясаш зарурлигини уқтириб ўтди. Бу соҳадаги асосий вазифаларнинг бири шуки, планлаштиришни ва бутун бошқарув системасини такомиллаштириш керак. Илмий-техника жамиятлари бу вазифаларни ҳал этишда бевосита қатнашмоқдалар. Бошқарув проблемалари билан шуғулланувчи махсус комитет ташкил этилди. Шу комитетнинг актив иштироки билан илмий-техника жамиятларининг Бутуниттифоқ Совети СССР Госпланн ҳамда Фан ва техника давлат комитети билан биргаликда иш олиб бориб, социалистик саноатни бошқаришни илмий уюштириш проблемаларига доир тавсиянамо ишлаб чиқди ва ҳозир бу тавсиянома амалга оширилмоқда.

Фан-техника муваффақиятларини пропаганда қилишга алоҳида тўхталиб ўтиш керак. Беш йил ичида илмий-техника жамиятининг ташкилотлари 750 мингтадан кўпроқ курслар, семинарлар, илғор тажриба мактаблари ташкил этди. Унинг лекциялари ва докладларини 100 миллион нафар киши тинглади. Лекин бу ишда рақамлар асосий кўрсаткич бўла олмайди. Маълумки, янги муваффақиятлар тўғрисидаги маълумотлар мутахассислар қўлига кўпинча кечикиб тегади. Шу сабабли биз илғор ишлаб чиқариш-техника тажрибаларини жорий этишни планлаштириб қўйиш, бу тажрибалардан фойдаланишни ҳисобга олиб бориш, тажрибаларни ёйганлик учун моддий ва маънавий рағбатлантириш чораларини кенг қўллаш мақсадга мувофиқ, деган фикрдамиз.

Партиямиз Марказий Комитети илмий-техника жамиятларига катта эътибор бермоқда. «СССР илмий-техника жамиятларида ҳисобот ва сайловлар ҳамда уларнинг фаолиятини янада яхшилашга доир баъзи чоралар тўғрисида» яқинда қабул қилинган қарорда КПСС Марказий Комитети илмий ва инженер-техника зиёлиларининг, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларининг ижодий ташаббусини ва активлигини ривожлантиришда уларни халқ хўжалигида фан-техника тараққиётининг комплекс программасини партия XXIV съезди белгилаб берган тарзда амалга ошириш учун курашга жалб этишда илмий-техника жамиятларининг муҳим ролини қайд қилиб ўтди. Шу қарорга мувофиқ, илмий-техника жамиятлари фан-техника тараққиётининг турли масалалари бўйича ҳамда мамлакат фани ва халқ хўжалигини ривожлантириш масалаларини олдиндан белгилаб бериш бўйича СССР министрликлари ва идоралари, СССР Министрлар Советининг Фан ва техника давлат комитети, СССР Госплани, СССР Фанлар академияси ва иттифоқдош республикаларнинг фанлар академиялари билан биргаликда олиб борилаётган ишларни кенгайтирмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эллик йиллиги тўғрисида»ги докладида касаба союзлари, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари ғоявий-тарбиявий ишларни олиб боришда партиянинг ҳар доим актив ёрдамчилари эканлиги қайд қилиб ўтилди. КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга ошириш, мамлакатимиз экономикасини ва қудратини мустаҳкамлаш, совет фани ва техникасини янада тараққий эттириш учун ҳормай-толмай курашаётган ССР Иттифоқи илмий-техника жамиятлари ҳам партиянинг мана шундай актив ёрдамчиси бўлган ташкилотлар жумласидандир.

Янги корхоналар

«ИНГИЧКА»НИНГ КЕНЖАСИ

Каттақўрғон саноат корхоналари даврасида яна бир фабрика қад кўтарди. «Ингичка» кон бошқармасида янги ишга тушган бу объектни «Ингичка»нинг кенжаси деб аташяпти. Бу саралаш фабрикаси бошқарманинг мавжуд корхоналарига нисбатан беш марта кўп концентрат ишлаб чиқарадиган бўлади.

Фабрикадаги автоматлаштирилган катта тегирмон ва бошқа замонавий асбоб-ускуналар уч сменада маҳсулот тайёрлаш имкониятини бермоқда.

Ҳ. САМАТОВ,
Самарқанд области.

КОСОНСОЙ ҒИШТИ

Чуст районида тайёрланадиган маҳсулотлар қаторидан ғишт ҳам ўрин олди. Косонсой посёлкаси марказида иморатбоп ғишт ишлаб чиқарадиган янги завод барпо этилди. Ишга тушган бу янги корхона йилига 10 миллион дона бинокорлик материали ишлаб чиқара олади. Дастлаб ишлаб чиқарилган 400 минг дона сифатли ғишт қурилиш объектларига жўнатилди.

Ф. ЙЎЛЧИЕВ,
Наманган области.

ЖАДАЛ СУРЪАТ

Сариосиё район колхозлараро қурилиш бошқармаси базасида темир-бетон буюмлари тайёрлайдиган корхона қурилиши бошлаб юборилди. Бу завод тўла қувват билан ишга туширилгач, йил сайин 15 миллион сўмликдан кўпроқ темир-бетон буюмлари тайёрлай бошлайди. Корхона қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда.

З. ЮСУПОВ,
Сурхондарё области.

ҲУНАР ИШТИЁҚИДА

Наманган областида янги иккита ҳунар-техника билим юрти иш бошлади. Поп районидаги Санг қишлоғида очилган 107-ҳунар-техника билим юрти ўз бағрига 240 ёшни қабул қилди. Ҳунарга иштиёқмандлар бу ерда бинокорликни ўрганадилар. Учқўрғон районидаги Ленин номли совхозда очилган билим юрти эса чорвачиликни механизациялаш бўйича малакали кадрлар тайёрлайди.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ФИРИБГАРЛАР

ФЕЛЬЕТОН

— Диққат! Диққат! «Ташобллдорстрой»га қарашли ўттиз учинчи йўл-қурилиш бошқармасидан гапирамиз. Ажаб ҳангомалардан эшиттирамиз.

— Сабр этинг, нима гап ўзи? — Николай Михайлович Губарев ҳайрон бўлиб қолди.

— Эй, нега қалтирайсиз, ҳурматли ўртоқ?! Ахир, биз Губарев ундай одамлар, бундай одамлар, деб сизни кўкка қанотсиз учирмоқчимиз-ку!

— А, шунақами? Раҳмат, ташаккур, — Губарев чуқур нафас олди. — Ундай бўлса, бир илтимосим бор.

— Хизматларига тайёрмиз.

— Гап мана бундай. Камина, яъни мен ўттиз учинчи йўл-қурилиш бошқармасига раҳбарлик қилиб, юлдузни бенарвон уриш шарафига муяссар бўлган эканман, бунда ҳамтовоқларимнинг ҳам муносиб улушлари бор.

— Демак, уларни ҳам мақташимиз керак, шундайми?

— Ҳа, мақтанглар! Энг аввало бош инженерим Анатолий Терентьевич Кузьменкони улуғлаш шарт. О, қандай лочин одам! Давлат кассасидан даста-даста пул ўмариб, қанот ясарди-ю, баланд-баландларга парвоз этарди!

Губарев бироз хаёлга толгач, монолог бошлаб қолди:

— Василий Семёнович Трофимов, азизим, қайдасан! Бош бухгалтер бўлса, сенчалик бўлади! Даста-даста қалбаки ҳужжатларга кўзингни чирт юмиб қўл қўйиб юбординг. Ўзингдан кейин қўлимда бош бухгалтер бўлиб ишни дўндирган Раиса Васильевна Суровцева ҳам довюракликда сендан қолишмади.

Губарев жим қолди. Ўттиз учинчи йўл-қурилиш бошқармасида эришган улкан «ғалабалари» кўз ўнгидан ўта бошлади. Ниҳоят у хитоб қилди:

— Гапираверинг, 33-бошқармадан гапираверинг!

Талабларига биноан репортажимизни давом эттирамиз. Бошқармада прораб Антон Фёдорович Поплавскийнинг кўзбойлоқчилигидан хабардор бўлмаган бирор зот йўқ. Истаса, у пашшани фил қилиб миниб юради, истаса, филдан пашша ясайди. Кунларнинг бирида ана шу зот «Главташкентстрой»га қарашли механизация бошқармасида ишлаб турган тўққиз азаматнинг фамилиясини бир қоғозга жамлаб, ясама бригада бунёд этди. Ажойиб «коллектив»! Ишламайди, лекин уларнинг номига катта-катта ҳақ ёзилади, мукофотлар «тақдим» этилади. Поплавский бундай найрангбозликни 7 ой мунтазам давом эттирган эди, қўлига 7186 сўм келиб тушди. Шунда бошқарма бошлиғи Губарев унинг қўлларини маҳкам қисиб, қизғин табриклади:

— Офарин! Ишни ана шу руҳда давом эттир, Антон Фёдорович!

Сахий хўжайиннинг илҳомбахш сўзлари Поплавскийнигина эмас, таъминот бўлими бошлиғи Қозихон Йўлдошевни ҳам руҳлантириб юборди. Йўлдошев икки лақма — Б. Тайпиев ва А. Искандаровларни ишга солди:

— «Ведомост» деган ажойиб қоғоз бор. Мен айтганимда ўшаларга қўл қўйиб турасизлар. Ҳар бир имзо учун 10 сўм тўлайман.

Қозихон Йўлдошев, юк туширди, юк ортди, деб ҳалиги икки «азамат» номига ой сари қалбаки ҳужжат тўғрилайверди. Улар бай бўйича ҳар бир имзо учун 10 сўмдан ундиришди. Қозихон бўлса ҳа-ҳув дегунча 4715 сўмлик бўлиб қолди. Шугина эмас, Йўлдошев Д. Сафаров деган бир устага ўз уйини ремонт қилдириб, унга 444 сўмни бошқарма кассасидан ундириб берди. Қозихоннинг бу иш тажрибасидан «ўринли» фойдаланган бош инженер А. Кузьменко, механика устахонасининг мудири Н. Белоусов ҳамда «Ташоблдорстрой»нинг план бўлими бошлиғи М. Белоусовалар ҳам ўз уйларини бошқарма ҳисобига ремонт қилдириб олишди.

Юқоридаги зотлар орасида, айниқса, устахона мудири Николай Иванович Белоусов кўзбўямачилик соҳасида илгарилаб кетди. Белоусовнинг ташаббуси билан бошқа корхоналарда мунтазам ишлаб келган қатор кишилар 33-йўл-қурилиш бошқармаси «ишчиси» деб расмийлаштирилди. Бошқарма балохўрлари улар ўрнига ўзлари имзо қўйиб, давлатнинг минг-минглаб пулини туя қилиб юборишди. 2-йўл-қурилиш бошқармаси электр пайвандчилари Ҳ. Султонов номига 3140 сўм, Н. Грешников номига 856 сўм, В. Горячев номига 582 сўм, шофёр И. Шаповалов номига 461 сўм, 14-МСУ аккумуляторчиси Л. Юраченко номига 1059 сўм, токарь В. Зенин номига 1420 сўм расмийлаштириб олингани бунга мисол бўла олади.

— Рост айтасизлар. Репортажни ана шундай баланд руҳда давом эттираверинглар, — Николай Губарев ўзида йўқ хурсанд эди. — Аммо илтимос, прорабим Антон Фёдорович Поплавскийни камситманглар, дурустроқ мақтанглар.

— Хўп, яхши. Поплавскийни мақтаймиз.

К. Исақулов деган бир йигит прораб Поплавский ҳазратларининг қўлларида бир ойгина ишлаб кетган эди. «Мақтовли» жойи шундаки, Антон Фёдорович уни бир дақиқа ҳам унутмади. Доимий ишчилар қаторида ой сари ҳақ ёзиб, тўлмас чўнтакларига уравердилар. Чўнтакка ғойибдан 2175 сўм келиб тушди-ю, афсус, барибир у тўлмади. Поплавский газабланиб кетди. У, ўмарсам бир йўла ўмарай, деб қурилишда бирор дақиқа ҳам ишламаган тракторчи Морозов номига 1604 сўм, ишчи А. Лупев номига 2224 сўм ёзиб ҳамёнига урди. Бу ишда Поплавскийга бухгалтер Екатерина Игнатьевна Костина билан кассир Елена Ефимовна Келиевалар фаол ёрдам беришди.

33-йўл-қурилиш бошқармасидаги амалдор шахслар қариндош-уруғлари номига ҳақ ёзиб олишни ҳам унутишмади. Чунончи, бош бухгалтер Раиса Васильевна Суровцева синглиси А. В. Викторова ҳамда унинг умр йўлдоши фамилиясини ҳужжатларга тиркаш йўли билан 1477 сўм ўмарди. Прораб Поплавский бўлса, қайнонаси Дьяконовага қилинмаган ишлар учун 1272 сўм «совға этди».

Хуллас, 33-йўл-қурилиш бошқармасидан гапираман десак, гап кўп, ғаройиб ҳангомалар кўп. Бир чамалаб кўрсак, юлғичларнинг 1969—1971 йиллар давомида турли-туман қалбаки ҳужжатлар билан ўмарган пуллари нақд 35,5 минг сўм бўлибди. Қонунга хилоф равишда турли ишларга сарфланган пул эса 209 минг сўмдан ошиб кетган. Ҳай, аттанг! Элнинг ҳалол меҳнати билан бунёд этилган ана шунча пул бадиафс одамлар қўлига тушиб, нес-нобуд бўлибди-я! Тошкент область йўл-қурилиш тресги раҳбарлари эса, фирибгарлар кўрсатган катта томошани бир чеккада туриб кузатиб, ялло қилиб юришаверибди.

...Николай Губарев бошлиқ юлғичларни ҳозир 33-йўл-қурилиш бошқармасидан топа олмайсиз. Улар қилгуликни қилиб қўйиб, бу ердан жуфтакни ростлаб қолишган. Лекин хиёнаткорлар тез орада бир-бирлари билан дийдор кўришадилар. Учрашув халқ суди биносида бўлса, ажаб эмас. Лекин биз эса репортажимизнинг давомини суд залидан олиб эшиттиришимиз шубҳасиздир.

Усмон ЮСУПОВ.

ЎЗБЕКИСТОН Ахборот

ОВНИ СЕВИНГ

ҚЎРИҚХОНАЛАРДА

Бундан олдинги икки йил қиш совуғи Ўзбекистон қўриқхоналаридаги жониворлар, айниқса, сузувчи паррандалар, қирғовулларни тутдек тўкди. Совуқ шу даражага етдики, Арнасой, Чордарё ов хўжаликларида сувга қўнган ғоз, ўрдак, қашқалдоқ, чил ва турналар жой-жойида қотиб қолди. Гулистон қўриқхонаси ходимининг ҳикоя қилишича, 50 квадрат метр келадиган кўлдан 1,5 минг ўрдак йиғиб олишган.

Республика ўрмон қоровуллари, ов хўжалигининг ходимлари бундай ҳол такрорланмаслиги учун 1972 йил баҳоридан бошлаб қўриқхоналардаги ҳайвонлар ва паррандалар учун мўл озиқ-овқат тайёрлашди, жониворлар учун иссиқ жойлар қилишди. Бурчмулла ўрмон хўжалигининг қоровули Давлетов: — Урмонимизда хашак ғарам қилинмаган бир туп ҳам дов-дарахт қолмади, — дейди. (Қўриқхоналарда хашак дарахт шохларига ғарам қилинади).

Чотқол, Қурама тоғларидаги ов хўжалиги ходимлари катта-катта майдонларга дон экинлари экиб, каклик учун озуқа кўпайтирдилар. Зарафшон, Довуткўл, Серпин, Фарғона ов ва ўрмон хўжалиги қоровуллари дарё кўл бўйларига курмак ва бошқа уруғлик экини экдилар.

Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги қўриқхоналардаги жониворларни боқиш учун 150 минг тонна аралаш озуқа ажратди. Ҳайвон ва паррандалар учун яратилган бундай қулай шароитдан кейин ғоз, ўрдак, бошқа сузувчи паррандалар ва ҳайвонлар сони тез ўсди. Ҳозир қирғовуллар сони Зарафшон қўриқхонасида 1600, Гулистонда 140, Довуткўлида 850, Серпинда 3 минг донага кўпайди.

Ов қилиш, дам олиш, ов спортини ривожлантириш учун 738 гектар майдонга эга бўлган 33 та қўриқхонада 38 та уй қурилди. Бу ерларда биотехника ишлари кенг кўламда олиб бориляпти.

Ов спорти учун тирлар, қурилиб спорт анжомлари олиб келинди. Бу қўриқхона ҳузуридаги спорт майдонларида яқинда республика ва область овчиларининг мусобақалари ўтказилди.

БИР ҚЎЛЛАБ

Юқори Чирчиқ райони ва ҳатто областда таниқли овчи Анорқул Иброҳимов 40 йилдан буён шу иш билан шуғулланади. Унинг ҳисобига юзлаб тулки, чиябўри, бўрсиқ, бўри ёзилган. Овчилик жамиятининг аъзоси А. Иброҳимов отган ўлжалари учун жуда кўп марта пул мукофотлари ва раҳматномалар олган. Унинг қандай қилиб бир қўлда ов қилиши ҳақида ўзидан эшитинг:

— Ҳар сафар овдан қайтаётганимда ҳамқишлоқларим:

— Бу тақинчоқларингни бозордан сотиб олдингми, — дейишади ўлжаларимга ишора қилишиб. Уларнинг таажжубланишларида жон бор.

Ёшлигим Чирчиқ ва Қорасув дарёси орасидаги кенг тўқайзорларда ўтган. Овни севардим. Милтиқ бўлмагани учун сопқон, ёғоч билан қирғовул овлаб ёввойи ҳайвонларга тузоқ қўярдим. Қишлоғимизда ов хўжалиги комендатураси ташкил қилингандан кейин ов милтиғига эга бўлиб, осмондаги қирғийни ҳам бир ўқ билан уриб туширадиган бўлиб қолдим. Ҳадемай «мерган» деган ҳужжат олдим.

1941 йилда Улуғ Ватан уруши бошланди. Мерганлар ротасида Одер дарёсигача жанг қилиб снайперлар милтиғи билан немисларни битталаб қириб дарёдан ўтаётганда ўнг қўлимдан ажралдим.

Ишқибозлик ёмон бўларкан. Чап қўллаб ов қилишни машқ қилдим. Ҳозир бир қўлимда бемалол ов қилавераман. Дўстларимнинг таажжубланиши шундан.

Бу сафар ов мавсумида Чирчиқ дарёси бўйида бўлдим. Сув устидаги ўрдакни учирай деб турсам, ёнгинамдан қуён қочиб қолди. Елкамдаги милтиқни олиб тепкини босдим. Қуён ўлгиз жингилнинг орасидан чиқмай қолди. Аъзойи баданимни қалтироқ босган қуённи қўлимга олдим. Ҳеч жароҳатланмабди. Ўқим бекор кетган экан. Олдинги оёғи шалвираб осилган қуённи кўриб ажабландим. Ўқ еганми, туғма чўлоқми — билолмадим. Уч оёқлаб ҳаёт кечирарқан, жонивор. Уни қўйиб юбордим. Чопқиллаганча уясига қараб кетди. «Омон қолдингми», деб уни кутиб турган бир туп болаларини кўрдим, ўқ узмадим. Раҳмим келди.

Р. ИСҲОҚОВ.

Социализм мамлакатларида

ПОЛЬША ДОНБАССИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ

✦ ВАРШАВА. Силезиянинг жанубига жойлашган Рибник хавзаси ҳозирги кунда бутун Польшанинг эътиборини тортмоқда. Бу ҳавза ўзининг беҳисоб кўмири билан Европадаги энг катта конлардан бири ҳисобланади. Бу ерда Польша металлургияси ва химияси учун жуда зарур бўлган қимматли кокс кўмири қазиб олинмоқда. Мамлакат эҳтиёжидан ташқари у бошқа мамлакатларга ҳам экспорт қилинмоқда.

Ҳозирги кунда «Польша Донбасси» деб аталган бу хавзада йирик қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Эски шахталар замонавий усулда қайта қурилмоқда ва янгилари очилмоқда. Шахталар тўла автоматлаштирилаётир. «Зофювка» ва «Пниовек» шахталари 1975 йилга бориб бир кеча-кундузда 12-15 минг тоннадан ёқилғи бера бошлайди. Рибник ҳавзасида келгуси беш йилликдаёқ йилига 50 миллион тоннадан кўмир қазиб олинадиган бўлади.

ТОТЛИ ЭКСПОРТ

✦ БУДАПЕШТ. Ўтган йили Венгрия дунёнинг беш қитъасидаги 50 та мамлакатга 400 минг тонна консерва етказиб берди. Ана шундан асосий қисмини Совет Иттифоқи сотиб олди. Бу консерваларнинг бир қисмини ГДР, Чехословакия, Польша, ГФР ва Англия каби мамлакатлар харид қилди.

Венгрия консерва саноати ўтган йили 580 минг тонна маҳсулот ишлаб чиқарди, бу эса бундан аввалги йилдагига нисбатан 11 процент кўп эди. Бундан ташқари Венгрия чет мамлакатларга сабзавот, гўшт консервалари, шарбатлар, тузланган мевалар, консерваланган таомлар, томатлар, музлатилган маҳсулотлар юбориб туради. Ўтган йили консерва саноати бозорга 30 хил янги маҳсулот чиқарди.

МОНКАДА ҚАҲРАМОНЛАРИ ХОТИРАСИГА

✦ СОФИЯ. Болгария Халқ Республикаси билан Куба Республикаси ўртасида илмий-техника ҳамкорлиги тўғрисидаги шартнома имзоланди. Шартномага кўра Болгария мутахассислари Кубада катта саноат комплекси лойиҳасини амалга оширади. Бу йирик саноат комплекси Кубада 26 июлда катта жасорат кўрсатган 20 қаҳрамоннинг номи билан аталади.

Бу саноат комплекси ўн хилдан ортиқ қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқарадиган ва уларга турли хил запас қисмлар тайёрлаб берадиган бўлади. Унинг цехларида йилига тахминан 3 мингта трактор ремонт қилинади.

ОТА-ОНАЛАР АКАДЕМИЯСИ

✦ БЕРЛИН. Германия Демократик Республикасининг пойтахти Берлинда ташкил этилган ота-оналар академияси жамоатчилик орасида катта обрў қозонган. Академияда ўтказиладиган машғулотларда тингловчилар болаларни оилада қандай тарбиялаш, ўқишда улгирмаётган ўқувчиларга қандай ёрдам кўрсатиш, ота-оналарнинг ўқитувчилар билан алоқасини қай тарзда мустаҳкамлаш кераклиги ҳақидаги зарур масалалар олға сурилади. Академияда ўтказиладиган лекцияларга мактабларнинг директорлари, синф раҳбарлари, Халқ маорифи министрлигининг ходимлари, Озод немис ёшлари союзининг вакиллари, хотин-қизлар ташкилотларининг раҳбарлари жалб этилган. Академия, шунингдек, ота-оналар учун қабул соатлари ҳам уюштириб туради. Бунда илмий ходимлар ота-оналарни қизиқтираётган турли-туман саволларга жавоб берадилар. Ана шу суҳбатларда навбатдаги лекциялар учун темалар ҳам танлаб олинади.

Бундан ташқари, академия ходимлари жойларга бориб лекциялар ўқиб келадилар, бошқа шаҳар ва қишлоқларга таълим-тарбияга доир материаллар юбориб турадилар. Кейинги вақтда бундай академия филиалларини бошқа шаҳарларда ҳам, чунончи Потсдам, Карл Маркс-штадт ва Лейпцигда очиш зарурлиги таъкидланди. (АПН).

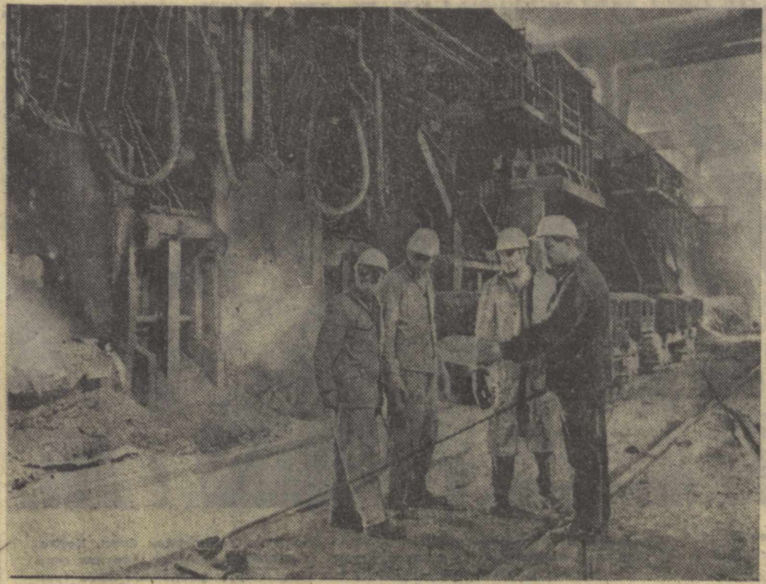

ЧССР. Тршинец шаҳридаги Улуғ Октябрь социалистик революцияси номли металлургия комбинатининг коллективи «Металл, хом ашё ва материалларни тежаш учун» умумдавлат мусобақасида актив қатнашмоқда. Коллектив қисқа муддат ичида 4700 минг кронлик маблағни тежаб қолишга муваффақ бўлди. Суратда: инженер М. Бегагаж социалистик меҳнат бригадаси аъзоларига кўрсатма беряпти.

ЧТК—ТАСС фотоси.

Жаҳон бўйлаб

ХЕЛЬСИНКИДАГИ КЎП ТОМОНЛАМА маслаҳатлашувларда

ХЕЛЬСИНКИ, 22 январь. (ТАСС). Хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган Умумевропа кенгашини тайёрлашга доир кўп томонлама маслаҳатлашувларнинг бугунги ялпи мажлисида СССР вакили элчи В. Ф. Мальцев Умумевропа кенгашининг кун тартиби юзасидан таклиф киритди.

Умуман таклиф этилаётган қўшимчалар ва аниқликларни ҳисобга олганда, деди у, Совет ҳукуматининг фикрича, Умумевропа кенгашининг кун тартиби қуйидаги бандлардан иборат бўлиши мумкин.

1. Европа хавфсизлигини таъминлаш ҳамда Европадаги давлатлар ўртасидаги муносабатлар принциплари, шу жумладан стабиллик ва ишончни мустаҳкамлашга доир айрим тадбирлар тўғрисида.

2. Тенг ҳуқуқли асосларда савдо-сотиқни иқтисодий илмий-техникавий алоқаларни кенгайтириш, шу жумладан теварак муҳитни ҳимоя этишда ҳамкорлик қилиш тўғрисида.

3. Ташкилотлар ва одамлар ўртасида маданий ҳамкорликни, муносабатларни кенгайтириш ва ахборот тарқатиш тўғрисида.

4. Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи маслаҳат комитетини тузиш ҳақида.

Эндиликда, деди СССР вакили, Умумевропа кенгашининг кун тартиби хусусида, шунингдек кенгашни тайёрлашнинг бошқа процедура — ташкилий масалалари юзасидан умумий бир фикрга тезроқ келиш ва шу тариқа Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг яқин ойларда чақирилишини таъминлаш имконияти очилди, деб умид қиламиз.

ҚАРДОШЛАРЧА ҲАМДЎСТЛИК МАҲСУЛИ

Ровнода тўқилмаган материаллар тайёрлаб берувчи фабрикада линолеум учун арқоқ тариқасида ишлатиладиган сектра ишлаб чиқаришга киришилди. Энди бу янги фабриканинг коллективи шундай материалдан йилига бир миллион квадрат метр ишлаб чиқаришга мўлжалланган қувватни тўла равишда ўзлаштиришга ҳаракат қилмоқда. Шу беш йилликда корхона коллективи бу билан саккиз хил янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштирди.

Ровнодаги фабрика тўқилмайдиган материалларнинг мана шундай кўп хилини ишлаб чиқарувчи СССРдаги биринчи фабрика ҳисобланади. Бу фабрика Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган социалистик мамлакатлар ҳамдўстлигининг маҳсулидир.

Фабрика лойиҳасини СССР Енгил саноат министрлигининг лойиҳалаш институти тузиб берди, технология ускуналарининг анчагина қисмини Чехословакиянинг ташқи савдо бирлашмаси «Инвеста» етказиб берди. Фабрикада ўрнатилган машиналар совет ва чехословак мутахассислари томонидан яратилган.

Германия Демократик Республикасининг «Текстима» халқ корхонаси ҳам фабрикани ускуналашда катта ҳисса қўшди. Бу корхона фабрикага костюм- кўйлакбоп материаллар, тўр парда ва бошқа хил буюмлар ишлаб чиқарадиган махсус машиналар юборди.

Болгария мутахассислари тайёр маҳсулотни хилларга ажратиб берадиган машиналар, шунингдек электр ускуналар етказиб беришди. Фабрикани энергия билан таъминлаш учун Югославиядан келтирилган кабелдан фойдаланилди.

Корхона шу йилнинг биринчи ярмида қуриб битказилади. Беш йилликнинг охиригача бу корхона йилига 20 миллион квадрат метр тўқилмайдиган материаллар ишлаб чиқарадиган бўлади.

(ТАСС мухбири).
Ровно.

ТЕЛЬ-АВИВНИНГ ИҒВОГАРЛИГИ

БАЙРУТ, 22 январь. (ТАСС). Исроил Ливанга қарши қуролли иғвогарликларини тўхтатмаётир. Байрут матбуотининг хабар қилишича, Исроил ҳарбий самолётлари 21 январь куни Ливаннинг осмон чегарасини икки марта бузиб ўтди. Куннинг биринчи ярмида осмон қароқчилари Маржаюн ва Хасбайя шаҳарлари атрофидан айланиб учиб ўтди. Кечқурун самолётларнинг бошқа бир группаси Тир шаҳри ва унга туташ районлар тепасидан разведка мақсадида учди.

«Ал-Хайёт» газетасининг ёзишича, Арқуб ва Аш-Шайх тоғи атрофларида Исроил қўшинлари актив ҳаракат қилаётганлиги сезилмоқда. Бу жойларда янги кузатиш пунктлари ишлай бошлаган.

Исроил ҳарбийларининг Ливан чегараси ва Сурия билан ўт очиш тўхтатилган чизиқ яқинида қилаётган иғвогарлик ҳаракатлари, шунингдек Ливаннинг осмон чегарасини доимо бузиб ўтаётганлиги кескин вазиятни вужудга келтирмоқда ва Тель-Авивнинг очиқдан-очиқ экстремистик кайфиятларидан далолат бермоқда.

Телетайп лентасидан

✦ МЕХИКО. Мексика деҳқонларининг болаларидан жуда кўплар моддий муҳтожликлари, мактаблар ва ўқитувчиларнинг етишмаслиги сабабли ҳатто бошланғич маълумот олиш имкониятидан ҳам маҳрум бўлиб қолмоқдалар. 1970-1971 ўқув йилида қишлоқлардаги ўқувчиларнинг фақат 11 процентигина бошланғич мактабни битирди. Мексика Маориф министрлиги статистика бўлимининг бошлиғи Пабло Селуантси Тисапан шу маълумотларни айтиб, мамлакатда маориф проблемаси ҳали ҳам жуда жиддий проблема бўлиб қолаётганлигини уқтириб ўтди.

✦ ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахтининг маъмурияти оила аъзоларининг ойлик даромади 300 рупиядан ошмайдиган студентларга бепул медицина хизмати кўрсатишни таъминлаш тўғрисида қарор қабул қилди. Бундан ташқари, энг камбағал студентларга дарсликларни ва бошқа баъзи ўқув қўлланмаларни бепул бериш мўлжалланади.

✦ КАНБЕРРА. Кейинги беш кун ичида Австралияда ҳаво ҳаддан ташқари исиганлиги натижасида 25 киши ўлди. Шанба куни Мельбурнда ҳарорат 40 даражагача кўтарилди.

✦ НЬЮ-ЙОРК. Бруклиндаги спорт моллари магазинини босиб олган тўрт нафар таловчи полициячиларга таслим бўлди. Гаров тариқасида ушланиб турган кишилар қочиб кетганларидан кейин босқинчилар мана шундай қилишга мажбур бўлдилар.

Шиддатли отишма натижасида полициячилардан бири ўлдирилди, учтаси жароҳатланди. Босқинчилардан ҳам бири оғир жароҳатланди.

Саноат объектлари қурилмоқда

ҚОҲИРА, 22 январь. (ТАСС). 1973 йилда Мисрда 22 саноат корхонаси ишга туширилади. Бу корхоналарда, дейди Миср Араб Республикаси саноат, нефть ва минерал ресурслар министрининг ўринбосари Муҳаммад Иброҳим «Ал-Ахром» газетасидаги мақоласида, 45 мингдан кўпроқ киши ишлайдиган бўлади. Шу йил дастлабки маҳсулот берадиган янги қурилишлар орасида Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилаётган Хилвон металлургия комбинатининг биринчи навбати, нефть, озиқ-овқат, тўқимачилик ва қурилиш саноати корхоналари бор.

Ишчилар ғалабаси

БУЭНОС-АЙРЕС, 22 январь. (ТАСС). Аргентинадаги «Сомиса» давлат металлургия компаниясига қарашли бўлган «Генераль савио» заводи ишчиларидан саккиз минг кишининг икки кунлик забастовкаси ғалаба билан тугади. Бу завод Буэнос-Айресдан шимолроқдаги Сан-Николас шаҳрида жойлашган. Корхона эгалари ишчиларнинг талабларини бажаришга розилик билдирганларидан кейин ишчилар ўз ишларини бошлаб юбордилар. Иш ҳақини ошириш шундай талаблардан бири эди. Забастовка чоғида меҳнаткашлар бир неча соат давомида завод цехларини эгаллаб турдилар.

В. Брандт Парижда

ПАРИЖ, 22 январь. (ТАСС). Германия Федератив Республикасининг федерал канцлери Вилли Брандт икки кунлик визит билан Парижга келди. В. Брандт Франция республикасининг президенти Жорж Помпиду билан музокаралар олиб боради, шунингдек ҳар иккала мамлакат министрларининг кенгашида иштирок этади.

Л. Жонсон вафот этди

НЬЮ-ЙОРК, 23 январь. (ТАСС). Бугун Техас штатининг Сан-Антонио шаҳрида АҚШнинг собиқ президенти Линдон Жонсон юрак ўйноғи касали зўриқишидан 65 ёшида вафот этди. У 1963 йилдан 1968 йилгача президент бўлган эди.

ВДР. Америка авиациясининг ваҳшиёна ҳужумлари натижасида Вьетнам Демократик Республикасининг кўплаб уй-жойлари вайрон қилинди, аҳоли қурбон бўлди. Суратда: Хайфон кўчаларидан бирининг Америка авиацияси ҳужумидан кейинги кўриниши.

ВИА—ТАСС фотоси.

СПОРТ ХАБАРЛАР

Иккинчи давра

Иккинчи лиганинг шарқий зонасида иштирок этаётган Тошкентнинг «Спартак» командаси хоккейчилари узоқ давом этган сафар ўйинларида мамлакат биринчилигининг иккинчи даврасини ҳам бошлаб юборишди. Спартакчилар Свердловск шаҳрида маҳаллий «Звезда» командаси билан ўйинда мағлубиятга учрадилар. Балки хоккейчиларимиз такрорий учрашувда ўз хатоларини тузатишар. Спартакчилар 17-18 январь кунлари Прокопьевск шаҳрида маҳаллий «Шахтёр» хоккейчилари билан куч синашган эдилар. Дастлабки ўйинда спартакчилар 5:2 ҳисобида ғалаба қилишган бўлса, такрорий учрашувда 4:2 билан ютқазиб қўйишди. Шундай қилиб «Спартак» ҳисобидаги очколар 25 тага етди.

Универсиада программаси бўйича

СССР халқларининг навбатдаги VI спартакиадаси мусобақалари 1975 йилда ўтказилади. Катта спорт ўйинларига ҳозирлик кўришда бу йил ёз да ўтказиладиган ёшлар мусобақалари — «Универсиада-73» муҳим босқич бўлади. Бутуниттифоқ ёшлар спорт ўйинлари программаси бўйича шу йил март ойидан бошлаб дастлабки мусобақаларни баскетболчилар бошлаб беришади.

Каунас ва Вильнюс шаҳарларида ўтадиган бу ўйинларда иттифоқдош республикалар терма командалари ўзаро беллашадилар ва қўлга киритилган очколар спартакиада ҳисобига ёзиб қўйилади. Бу мусобақаларда республикамиз ёшлари РСФСР, Грузия, Қирғизистон, Тожикистон ва москвалик спортчилар билан куч синашадилар. Қизлар командаси эса финалга чиқиш иштиёқида Грузия, Белоруссия, Озарбайжон РСФСР, Туркманистон баскетболчилари билан учрашадилар. Ўзбекистонлик спортчиларнинг волейбол, шахмат, сув полоси ҳамда қўл тўпи бўйича ўзаро куч синашадиган командалари ҳам аниқланди.

Ёшлар кураши

Тошкент Давлат университетининг катта спорт зали икки кун давомида гавжум бўлди. Бу ерда самбочи ёшлар республика студентларининг спартакиадаси программаси бўйича курашдилар. «Буревестник» спорт жамияти ҳамда республика олий ўқув юртлари самбочилари иштирок этган бу мусобақада вазнларига кўра қуйидагилар ғолиб чиқишди: тошкентликлар — К. Шониёзов И. Мўминов, В. Пятаев, М. Аҳмонов, Самарқанддан Ҳ. Сафиев, Э. Иброҳимов, У. Умирсерегов, Сирдарё областидан К. Худойбердиев, А. Дониёров, қаршилик А. Олмаматов. Команда ҳисобида Тошкентнинг биринчи командаси самбочиларининг қўли баланд келди.

Олтинчи зонада

Мамлакат футбол федерацияси ҳамда бошқармаси бу йилги чемпионатда иштирок этувчи командаларнинг номини лигалар бўйича маълум қилди. Олий лигачилар бу йил ҳам 16 командадан иборатдир. Биринчи лигада ҳам ўзгариш йўқ. Олий лига ўринбосарлари составида 20 команда фахрий 1—2-ўринларни қўлга киритиш иштиёқида куч синашадилар. Иккинчи лига коллективлари етти зонага бўлинди. Биринчи лиганинг олтинчи зонасида Ўзбекистоннинг олти командаси иштирок этади: «Янгиер», «Нефтяник» (Фарғона), «Автомобилист» (Термиз), «Янгиариқ» (Хоразм), «Труд» (Жиззах) ва «Автомобилист» (Андижон).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА, 12.35 — Янгиликлар, 12.45 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 13.15 — **Уфқ сари борувчилар** (бадиий фильм), 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05 — «Орзу», 18.45 — Кинофильм, 19.15 — Адабий театр. Рўзи Қодирий. **«Хива гуллари»**, 19.45 — «Ахборот», 20.00 — Ҳужжатли фильмлар, 20.30 — Ўн минут музика, 20.40— «Ахборот», 21.00 — **Оламга саёҳат**, 22.00 — «ВАҚТ», 22.30 — «Беш йилликнинг учинчи йили», 23.00 — Ёш ижрочилар концерти. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 12.00 — Телефильм, 12.25 — Ўқув кўрсатуви, 18.00 — МОСКВА. Фан оламида, 18.30 — Ҳужжатли фильмлар, 19.30 — **«Ватан, дўстлик ҳақида»**, 20.00 — Барнаул телевидение студияси программаси, 20.50 — **Уфқ сари борувчилар** (бадиий фильм, 2-серия), 22.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм, 22.20 — Реклама ва эълонлар, 22.30 — МОСКВА. **Хоккей: «Спартак» — «Крилья Советов»**. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Янгиликлар, 19.10 — Ўқув кўрсатувлари, 20.20 — **«Алло, талантларни излаймиз»**, 21.50 — Ҳужжатли фильм.

ТЕАТР

● НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 24/I да **Севилья сартароши**, 25/I да **Травиата**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/I да **Имон**, 25/I да **Алишер Навоий**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 24/I да **Севишганлар хиёбони**, 25/I да **Менинг жаннатим**, 26/I да **Ёшликда берган кўнгил**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 24/I да **Беш кунлик куёв**, 25/I да **Садоқат**, 26/I да **Биринчи бўса**.

КИНО

Одам-оркестр, Тахта — «ЎЗБЕКИСТОН (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ (эрталаб соат 11, кундуз 3, кеч 7.30, 8.45 ва 10.30 минутларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, 11.45 ва кундуз 3.15 минутларда), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 4 ва кеч 6 яримда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (тоқ соатларда), ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Олишув — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 6, 8 ва 9 яримда), «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 5, кеч 6.45, 8.30 минутлар ва 10 да), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 3, кеч 7 ва 9 да), «МОСКВА» (жуфт соатларда).

Руслан ва Людмила (2 серия)— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ярим ва 15 да), «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 1.30, 4, 5, кеч 6.30 минут ва 8 да), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10, кундуз 12.30, 3.15 минут, кеч 6 ва 8.30 минутларда), «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 1, 4, 5 ва кеч 8 да).

Она муҳаббати (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Кашмирдаги севги (2 серия) — Г. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

27 январь, 3, 4, 10, 18, 24 февралда

Янги спектакль

Комил ЯШИН.

„ИНҚИЛОБ ТОНГИ“

(«Бухоро»).

2 пардали драма.

Саҳнага қўювчи режиссёрлар — Ўзбекистон ССР халқ артисти А. О. Гинзбург ва СССР халқ артисти, СССР Давлат ва Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари лауреати О. ХЎЖАЕВ.

Рассом — Г. БРИМ.

Режиссёр ассистенти — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ё. АҲМЕДОВ.

СПЕКТАКЛДА:

СССР халқ артистлари, СССР Давлат ва Ўзбекистон ССР Давлат Ҳамза мукофотлари лауреатлари С. ЭШОНТЎРАЕВА, О. ХЎЖАЕВ.

СССР халқ артисти, Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Н. РАҲИМОВ.

Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР Давлат ва Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари лауреати С. ТАБИБУЛЛАЕВ.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Н. БОЛТАЕВА, З. МУҲАМЕДЖАНОВ, Г. ЛИМОВ, А. ТУРДИЕВ, Ж. ТОЖИЕВ, Ш. ҚАЮМОВ, К. ХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Р. ИБРОҲИМОВА, С. НОРБОЕВА, Т. АЗИЗОВ, Ё. АҲМЕДОВ, М. ОРИПОВ, П. САИДҚОСИМОВ, Т. ТОЖИЕВ, Т. ЮНТУРАЕВ, Р. ҲАКИМОВ ва бошқалар қатнашадилар.

Коллектив бўлиб ҳужум учун заявкалар қабул қилинади.

Касса эрталаб соат 10 дан очиқ.

ЯНА БИР ЁВУЗЛИК

ШАРҲЛОВЧИ МИНБАРИ

Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги африкаликлар партиясининг бош секретари Амилкар Кабрал Конакрида ёвузларча ўлдирилганлиги аввал хабар қилинган эди. Бу машъум хабар фақат Африка қитъасининггина эмас, ер юзидаги бутун эркпарвар кишиларни ларзага солди. Империализм югурдаклари Африка озодлиги учун атоқли курашчилардан бири бўлган Амилкар Кабрал жонига кўпдан буён қасд қилиб келардилар. Улар африкалик оташин ватанпарварларга қарши бир неча бор суиқасд уюштирдилар, эрк овозини бўғмоқчи, озодликка интилаётган Африкадаги Португалия мустамлакалари аҳолисининг курашини тўхтатмоқчи бўлдилар. Ниҳоят, улар мустамлака зулмига қарши курашчиларнинг атоқли раҳбарини ўлдирдилар. Африка халқининг етук фарзандларидан бири, мустамлака истибдодига қарши толмас курашчи Амилкар Кабрал хоиннинг буэчакдан отган ўқидан ҳалок бўлди.

Ҳа, Амилкар Кабралнинг ўлими Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги африкаликлар партияси (ПАИГК) учун катта йўқотиш бўлди. Португалия мустамлакачилари томонидан ёлланган қотил озодлик учун курашчиларни йўлбошчисидан жудо қилди. Бу жиноят Гвинея (Бисау) халқи ўз мамлакатини мустақил деб эълон қилиш арафасида турган бир пайтда амалга оширилди. Мустамлакачилар ва капиталистлар Амилкар Кабралдан ўлгудай қўрқар эдилар. Чунки бу ажойиб инсон, олим-агроном Гвинея (Бисау) халқини ўз ерининг озодлиги учун курашга отлантирган эди. Улар Кабралдан партизанлар отрядини мустамлакачиларга қарши жангга бошлаб, бирин-кетин ғалаба қозонаётгани учун қўрқардилар. Амилкар Кабрал озод қилинган ерларда мактаблар, болалар боғчалари, касалхоналар очди. Буларнинг ҳаммаси мустамлакачиларга даҳшат солар эдилар. Шунинг учун ҳам унинг жонига қасд қилдилар.

Лекин мустамлакачилар чучварани хом санабдилар. Амилкар Кабрални ўлдириш билан Гвинея (Бисау) халқининг мустақиллик учун курашини тўхтата олмайдилар. Бу кураш янада авж олади. Мустамлакачилар амалга оширган жиноят туфайли аланга олган Африка халқларининг қаҳр-ғазаби, Африкадаги мамлакатлар ҳукуматларининг бошлиқлари, давлат арбобларининг норозилик баёнотлари ана шундан далолат бериб турибди. «Биз зўравонлик ва дўқ-пўписага ҳеч қачон ён бермаймиз, — деди шу ёвузлик муносабати билан Сенегал республикасининг президенти Леопольд-Седар Сенгор. Сенегал Африка халқларининг озодлик учун олиб бораётган адолатли курашини сиёсий ва маънавий жиҳатдан доимо қўллаб-қувватлайверади». Аддис Абеба, Конакри, Париж ва бошқа шаҳарлардан олинаётган хабарларда ҳам шундай фикрлар баён қилинмоқда.

«Халқимиз ўн йилдан бери қўлига қурол олиб Португалия мустамлакачилигига қарши курашмоқда, — деган эди Амилкар Кабрал СССР 50 йиллигига бағишлаб Москвада ўтказилган КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг тантанали қўшма мажлисида, — биз Гвинея миллий территориясининг каттагина қисмини озод қилдик ва Яшил Бурун оролларида жанговар курашни кенг миқёсда авж олдирмоқдамиз».

Амилкар Кабрал орзу қилганидек, бу кураш янада авж олади ва унинг халқи, Ватани мустамлакачилар зулмидан бутунлай озод бўлади. Оташин ватанпарвар ўз орзуси ва бошлаб берган қутлуғ иши билан африкаликлар қалбида, эрксевар инсоният қалбида абадий яшайди.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✦ ТЕЛЕФОНЛАР: эълонлар — 338142, «коммутатор»—330249 дан 338258 гача.

Б. — 20. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. — 02155.